משפחה: האם בכל
בית יכול לגדול
רוצח (עמ' 4־6)

יום רביעי כ״ב בחשון תשנ״ו 15.11.95

ראיון: ילדה
שאיבדה את אמה
בפיגוע בעפולה
גרה בקומונה
יהודית־ערבית
(עמ' 16־17)

טבלת קלוריות: לגזור ולתלות
על המקרר (עמ' 14־15)

אופנה:
שחור־לבן
(בשער)

מוזיאון ישראל

ירושלים 24.11 – 30.11

תערוכות

עד 3.12

גרהרד ריכטר –
תערוכה רטרוספקטיבית
אחד הציירים הבולטים בדורו
בעל השפעה נרחבת וייחודית.
בתערוכה מוצג חתך מיצירותיו, אשר
נעשו בין השנים 1965–1994.
הובלת התערוכה באדיבות Lufthansa

- רוזמרי טרוקל – אמנות עכשווית
- צילום ישראלי עכשווי
- אישה – חידה, רישומים
- מ״ק אשר:קליפה
  מחקר על תהליך היצירה
- יהודי הודו
- מראה:המראה (באגף הנוער)
- מבט ראשון – מאוסף ריטה
  וארטורו שוורץ לאמנות ישראלית
- גלריית שיקמן המחודשת
  לציירי מופת.
- הרמן שטרוק–אדם ונוף
  בארץ ישראל.

מתערוכת הצילום הצרפתי – "הבטחת הדמויות הקטנות", אנט מסאג'ה

מתערוכת הכרזות של רפי אתגר

שלוש תערוכות חדשות

צילום ומעבר לו, ביטויים חדשים בצרפת
החל ב–28.11
בתערוכה, אמנים עכשוויים בצרפת המשתמשים בצילום באופן חדשני ולא שגרתי.

רפי אתגר – כרזות
החל ב–28.11
כרזות מן העשור האחרון שנעשו בעקבות עטיפות לספרים שצייר האמן, העוסקות בנושאים חברתיים ופוליטיים.

אריגים
החל ב–28.11
מגוון מוצגים מאוסף המחלקה לעיצוב, מאריגה יפנית מסורתית ועד בדים מודפסים עכשוויים משוודיה.

VISA | כ.א.ל | VISA

סיור כללי במוזיאון (ללא תשלום נוסף)
א', ב', ד', שבת, 11:00; ג', 16:30

אירועים

מרתון רב–תחומי
יום ג' 28.11, 18:00–22:00 באודיטוריום
הודו: תדמית ומציאות
בתכנית:
- תפיסות מציאות מתחרות בסיפורת ההודית– פרופ' דוד שולמן, האוניברסיטה העברית.
- דימויים מיתיים באמנות ההודית–ד"ר סימונה כהן אוניברסיטת תל–אביב.
- שורשי המוסיקה ההודית– יסביר (באנגלית) וידגים סנג'י שרמה, נגן סרוד.
- מציאות ואשליה בפילוסופיה ההודית– ד"ר יוחנן גרינשפון, אוניברסיטת תל–אביב.
- תפיסת הצבע בתרבות הודו–ניסו קדם, חוקר תרבויות המזרח.

דמי כניסה: 45 ש"ח, לחברים 40 ש"ח התכנית נתונה לשינויים.

רב–שיח
לרגל התערוכה: **"צילום ומעבר לו"**
בהשתתפות אמנים והסטוריונים מצרפת ומישראל.
מרצה אורח:אנדרה רואייה. (באנגלית).
יום ד' 29.11, 20:00 באודיטוריום.
תערוכת הצילום תפתח בשעה 19:00.
דמי כניסה: 20 ש"ח לחברים: 10 ש"ח.

בקרוב:
"יצירות מופת במוסיקה"
פרנץ שוברט–חמישיית דג השמך.
יום ב' 11.12, 19:00

"ג'אז במוזיאון" "JAZZ OFF CENTER"
ג'ון פרימר–זמר בלוז ונגן גיטרה
יום ד' 27.12, 20:30.
מכירת הכרטיסים בעיצומה.
מוזיאון ישראל מארח את סידרת "ג'אז במוזיאון" של מוזיאון ת"א לאמנות.
מבעלות דיסקונט | תרבות ואמנות
הנחות והטבות ללקוחות אח"מ דיסקונט

פרטים והרשמה לאירועים: טל' 02–708896

קולנוע
אוכל שתייה, גבר אישה
(סיוואן 1994, מנדרינית, תרגום לעברית ולאנגלית 127 דק')
במאי: אנק לי. יחסי ריחוק–קירבה בין השף הנודע של טאיפה לשלוש בנותיו שבגרו, המתכנסות לארוחה משפחתית קבועה אחת לשבוע. בין מפגש למפגש חיות הבנות חיים שלמים כל אחת בדרכה.
מוצ"ש, 25.11. יום ה' 30.11, 21:00, באודיטוריום.

אגף הנוער
המיחזור והספרייה
ימים א', ב', ד', ה' 14:00–17:00. יום ג' 16:00–18:00

שלישי באגף הנוער
28.11.95

16:00–18:00 סדנת פיסול פתוחה: התנסות בפיסול בחומר עם הפסלת ענת בראל. להורים וילדים מגיל 6. 16 ש"ח
16:00–19:00 במיחזור, סדנה מונחית בנושא "מראות" 10 ש"ח. (או 10 פחיות שתיה ריקות).
16:30 שעת סיפור לגילאי 4–7 עם אופירה ברוכאל. 5 ש"ח.
מבחר סרטים מאויירים, בספריה. 5 ש"ח.

פעילות באנגלית בספריה. (5 ש"ח).
אמא אווזה לפעוטות והוריהם. יום ד' 29.11, 11:00
שעת סיפור לגילאי 4–7. יום ד' 29.11, 16:00

שעות הביקור במוזיאון: יום א', ב', ד', ה' 10:00 – 17:00; ג' 16:00 – 22:00; (היכל הספר ג' 10:00 – 22:00); ו' וערבי חג 10:00 – 14:00; שבת וחג 10:00 – 16
מידע: מוזיאון ישראל ירושלים 02–708811. לשרות המבקרים מסעדה, קפיטריה וקפה גן (אטריום) בהפעלת דונה פלור.

לנשום תרבות לחוות אמנות.

דברים שרציתי לומר

למי מאיתנו אין מכתב סודי, שנכתב בראש אלף פעמים, אבל לא נשלח מעולם. מדור זה יפרסם את המכתב שלא העזתם לכתוב. שילחו אותו אלינו

לבני יקירי,

אני כותבת לך למרות שאתה פה לידי, אבל כל־כך רחוק ממני. תמונות חייך חולפות בראשי ועצב גדול מתמלא בלבי. כשהתגרשתי מאביכם הייתם הדבר היחיד שנשאר לי, יצאתי מדלת הבית עם שקית בגדים, מעט אוכל ושני תינוקות, תאומים בני שלוש. בקושי רב הסתדרתי. הייתה תקופה שחיינו מהיד לפה, עבדתי ימים ולילות למענכם, העיקר שיהיה להם הכל. לאט לאט, בהמון מאמץ, השלמתי את לימודיי, מצאתי עבודה ומשכורת מכובדת ויכולתי להרשות לכם הרבה יותר ממה שהיה לילדי השכונה.

ביתנו היה תמיד מלא בחברים, מוזיקה רועשת בקעה ממערכת הסטריאו ועלמות חן תמיד קירקרו סביבכם. הייתי האמא הכי גזעית, כמו שאומרים, אחת שכל החברים באים לספר לה הכל. החיים זרמו בבית ולפעמים בתוך ליבי הייתי חושבת האם האם החיים יכולים להיות ורודים כל הזמן?

מרגע הגירושים יצא אביכם מהתמונה ואתם אפילו לא רציתם להכיר בו. הוא נפטר כשהייתם בני 10 ורק מודעה קטנה בעיתון הביאה זאת לידיעתכם. באותה תקופה גם הכרתי בחור נחמד, לימים בעלי השני, ואתם קיבלתם אותו באהבה רבה ובצמא גדול לאבא משלכם. ילדתי לכם אחות קטנה ובאמת הכל הלך יפה מאוד. כשהתגייסתם לצבא הלכתם לקרבי כמו כל החבר'ה שלכם, הייתי אם גאה בילדיה שהפכו לקצינים ביחידות מובחרות. לנגד עיני הפכתם לגברים מוצלחים.

בליל יום רביעי אחד דפקו בדלת. משראיתי רופא וקצין הבנתי אבל לא ידעתי מי משניכם הוא זה שנהרג. בפעם הראשונה הרגשתי שאלוהים רק נתן לי בהשאלה את האושר, מאז חייתי רק למענך ילד שלי, הילד היחיד שנשאר לי. היה לנו קשה להתגבר על המוות המיותר הזה. אתה השתחררת מהצבא, לא יכולת לסבול יותר את המערכת בה נפל אחיך. אמרת שאתה נוסע למזרח לנקות את הראש ואני בלב כבד נתתי לך ללכת, 8 חודשים הרגשתי רע על שנתתי לך ללכת, קוראים לזה רגש של אמא. נעלמת ברחבי הודו ואחרי מאמצים של חודשים מצאנו אותך בבית מלון זול אפוף אבק, עם ריח של קטורת באוויר. רזית מאוד, עיניך נראו מזוגגות ולרגע אף לא הכרתי אותך. חבר שהיה איתך אמר שאכלת פטריות הגורמות להזיות ושכל חפציך אבדו. נשאנו אותך על כפינו הביתה. באותם רגעים חשבתי שכשהשפעת הרעל תעבור, יחזרו חיינו למסלולם, אבל טעיתי ובגדול.

שוב לא חזרת להיות אותו ילד שלי. כבר שש שנים שאתה באותו מצב מעורפל. הבית הפך ריק ועצוב, אני לא יודעת על מי לבכות קודם עליך או על אחיך שנהרג. החברים שלכם כבר מזמן התחתנו ויש להם ילדים, את רובם אני רואה ברחוב ולמרות שקשה לי אני ניגשת אליהם בחיוך ולפעמים מדמה שזה אתה. יום־יום אני משקיעה בך, מנסה לדמיין התקדמות קטנה, אבל רק האשפוזים בבית החולים הפסיכיאטרי מחזירים אותי למציאות.

לפני חודשיים ניסית להתאבד פעמיים, אמרת שאחיך קרא לך בחלום. אני חושבת אולי עדיף כך כי אתה כבר 'מת' שש שנים, אבל אני לא רוצה לחשוב אפילו מה יקרה אם הנסיון שלך יצליח. אני באמת משתדלת למענך, לוקחת אותך לטיולים במקומות שאהבת, מספרת לך סיפורים שאהבת לשמוע, אבל אתה רק מחייך מעט, לפעמים גם מחבק ובשבילי זה המון. אני פוחדת שגם זה יילקח ממני, הייתי משלמת בחיי בשביל לרפא אותך או לפחות לדעת מה מסתובב לך בראש. על מה אתה חושב, האם אתה בכלל רוצה שיעזרו לך?

אני לא מאשימה אף אחד במצבך, שמעתי על עוד מקרים דומים שהתרחשו במזרח, אני שמחה לפחות שמצאתי אותך, אבל לא אשלים לעולם עם מצבך. עד יום מותי ובאפיסת כוחות אעזור לך ואתעקש שתחזור ולו במעט לחיים נורמליים.

כששואלים אותי מה איתך יש לי רק תשובה אחת כואבת: אלוהים השאיל לי אתכם ל־24 שנים של אושר ולקח בדרכו שלו את שניכם, את אחיך הוא לקח פיזית ולך לקח את הנפש.

אמך, אמך המתגעגעת

● כל המכתבים שפורסמו נכתבו על ידי הקוראים, והם שמורים במערכת. גם פרטיהם האישיים של הכותבים, אם צוינו, שמורים במערכת. המכתבים לא יוחזרו לקוראים.

● את המכתבים, בהיקף של 600־500 מילה, רצוי בדפוס לשלוח לידיעות אחרונות, רח' יהודה ונח מוזס 2, תל אביב, זמנים מודרנים, לדברים שרציתי לומר.

זמנים מודרנים: עורכת אורנה נגר

איפה טעינו

איור: עמוס אלנבון

בררו עם עצמכם בכנות: האם הקשר עם בני זוגכם גורם לכם יותר אי נחת מנחת? האם אתם חשים קושי לתת אמון בבני המין השני? אם עניתם בחיוב אתם ודאי מרגישים מאוכזבים ממערכות היחסים שניהלתם, אך סביר להניח שהסיבה נעוצה דווקא בכם

■ 'וומנ'ס און'. מיוחד לידיעות אחרונות'

פעמים רבות אנחנו בוחרים בני זוג או מערכות יחסים מתסכלות, לא בריאות ולא מספקות מתוך הרגל וחוסר מודעות לבחירה שלנו (ולא משום שאלה באמת האנשים איתם אנו רוצים לחלוק את חיינו). אחרי מספר קשרים אומללים, אנחנו מתוסכלים ומפחדים להיכנס לקשר נוסף מתוך תחושה שגם הוא יהיה בוודאי כזה. אבל זה לא חייב להיות ככה.

גם בעצב הכי גדול, חשוב לזכור שמערכות יחסים לא מתקלקלות סתם. אם אתם מרגישים שמערכות היחסים שלכם אינן 'נכונות' – סימן שמשהו בבחירת בני הזוג שלכם, או בדרך שאתם מתקשרים איתם, אינו תקין.

כמו בכל תחום, גם בקשרים זוגיים, העתיד טמון בעבר. כדי להימנע מלהיכנס לקשרים כאלה בעתיד, חשוב להבין תחילה, היכן העניינים השתבשו במערכות היחסים הקודמות. בדרך כלל, כשקשר מסתיים (אומלל ככל שיהיה), אנו נמצאים ב'תקופת אבל', מבכים את האובדן, מלקקים את הפצעים ומאדירים או מכפישים את הקשר ובני הזוג. לעיסוק הזה יש חשיבות בפני עצמו, אבל הוא דוחק לפעמים עיסוק חשוב לא פחות, אם לא יותר: בדיקה רציונלית וביקורתית של הטעויות בקשר. הבדיקה הזו הכרחית כדי למנוע חזרה על אותן טעויות בעתיד.

כדי לאתר את השגיאות שלנו, מומלץ לערוך 'רשימת טעויות' בסיומו של כל קשר או פגישה לא מוצלחת. אם מדובר בפגישות הראשונות למשל, בידקו האם התמקדתם בעשיית רושם טוב על חשבון התרשמות שלכם מבן הזוג, האם שניכם גיליתם פתיחות במידה שווה, ומי מכם דיבר יותר. אם מדובר במערכת יחסים, בררו לעצמכם האם בן הזוג חונק אתכם או מאפשר לכם מרחב מחייה, האם הוא מפרגן לכם, האם אתם מפרגנים לו, האם אתם נהנים ממין מספק, האם יכולתם לדבר עימו על רגשותיכם בחופשיות, ומה החברים שלכם חושבים על הקשר. השאלות האלה יסייעו לכם לאתר את נקודות התורפה של הקשר, של בן הזוג, והכי חשוב – שלכם.

אם תבדקו אחורה בקשרים הקודמים שלכם, תגלו שאותן טעויות שציינתן ברשימה כיחודיות לקשר האחרון, היו גם בקשרים הקודמים. מבט מעמיק יותר יגלה שהן הופיעו כבר בפגישות הראשונות. לא פעם אנחנו יכולים להבחין כבר בפגישה הראשונה האם האדם שמולנו שתלטן, אנוכי, תלותי או לא מפרגן. לעתים קרובות אנחנו מתעלמים מאותן נורות אזהרה שמנצנצות מולנו כי אנחנו להוטים מאוד להצליח בקשר.

זו טעות כמובן. אנחנו לא חייבים להיכנס לקשר בכל מחיר, ורצוי שלא נעשה זאת. כדי להתגבר על נטייתנו הטבעית לעשות זאת, ממליצה דנגליס לערוך 'ספר חוקים' מחייב, בו

גם בעצב הכי גדול, חשוב לזכור שמערכות יחסים לא מתקלקלות סתם. אם אתם מרגישים שמערכות היחסים שלכם אינן 'נכונות' – סימן שמשהו בבחירת בני הזוג שלכם, או בדרך שאתם מתקשרים איתם, אינו תקין

יצויינו כל הדברים שאסור שיקרו בפגישה או הקשר הבא שלכם. אם אתם חשים חנוקים מחברת בני זוג תלותיים, הרי שבספר החוקים שלכם יירשם שאנשים שלא מסוגלים להיות לבד שלוש פעמים בשבוע לא מתאימים לכם. אם אתם חשים חוסר נוחות, כשעליכם לעשות את כל עבודת הדיבור בפגישה הראשונה, ייקבע בספר החוקים, שאנשים שנוהגים לעשות כך לא ייזכו ליהנות מחברתכם. אם אתם חשים שאינכם יכולים לדבר על רגשותיכם בחופשיות, או לתת אמון בבני המין השני, לא תסכימו להישאר עם בני זוג שמעודדים אצלכם את התחושות האלה.

החלק הקשה במשימה הוא כמובן ליישם את החוקים האלה הלכה למעשה, אבל אסור לוותר עליו בשום אופן. חשוב שתתייחסו לחוקים שלכם במלוא הרצינות ותיישמו אותם. אם יהיה לכם קשה, הזכירו לעצמכם שאתם שואפים ליחסים בריאים ולא לעוד קשרים אומללים. הקפידו לבדוק את עצמכם ואת בני זוגכם לפי ספר החוקים, לפני ואחרי כל פגישה או התקדמות משמעותית בקשר, כדי להיות בטוחים שאתם לא חוזרים שוב לאותם הרגלים מזיקים.

כשמערכת יחסים מסתיימת, יש לנו לפעמים הרגשה שאיבדנו את הסיכויים שלנו לזכות באושר. זה מובן וטבעי בהתחשב בקשר הרגשי, האינטימי והיחודי שנוצר בינינו לבין האנשים שאנחנו אוהבים. אנחנו מעניקים לבני הזוג מעצמנו, משתפים אותם בתקוות ובפנטזיות האישיות ביותר, וקשה לנו לחשוב על האפשרות שהשותפות איננה לנצח. כשהיחסים מתקלקלים, אנחנו מאוכזבים לא רק מבני הזוג, אלא גם (ולפעמים בעיקר) מעצמנו ומהשאיפות והחלומות שטיפחנו לגבי הקשר. האם המשפט "אני לא אתאהב / אצפה יותר" נשמע לכם מוכר? אם כן, מיחקו אותו מאוצר המילים שלכם.

למרות ובזמן הכאב הגדול, חשוב לזכור שלא החלומות היו טעות, אלא הקשר. מותר לחלום, לקוות ולדמיין מערכות יחסים נפלאות, כי הן קיימות, אם יודעים לקיים אותן. למרות שזה נשמע לפעמים כמעט בלתי אפשרי, אפשר להתחזק מקשר הרוס ולראות בו נסיון מעשיר, אשר ייקדם אתכם לקראת השגת חלומותיכם בקשר הבא. בעזרת "רשימת הטעויות", ו"ספר החוקים" תהיו מודעים יותר לשגיאותיכם, לרצונותיכם ולדרך הטובה ביותר להשיג אותם. אל תשכחו אף פעם שיש דבר כזה יחסים מאושרים, ויהיו כאלה גם לכם, כי מגיע לכם את הטוב ביותר.

שוטפים את

הוא יפה, הוא יודע את זה, ולא מתבייש מחשיפה. השבוע החתיך התורן שלנו הוא עמית כתבן, סטודנט. הבה וניתן בו מבט בוחן

גובה: 1.84
עיניים: דבש
חברה: יש כבר כמה שנים
עיסוק: סטודנט לתעשיה וניהול, שנה שניה, במיכללה למינהל
מגורים: עם ההורים בקרית מוצקין
מזל: שור
תחבורה: רנו 5 מודל '84
לבוש: פשוט: טי שירט וג'ינס
מתבלח: פעם בשבוע
תחביבים: צלילה, טניס, נהיגה
חלום חייו: להגשים לאחרים את החלומות שלהם
ספר: 'האיש הירוק'
מוזיקה: פינק פלויד, הולנדה, רוק ישראלי
מעשן: לא
מבשל: לא יותר מדי
שונא לאכול: בכלל לא, אני מאוד אוהב
ציון עצמי ברגישות (מ־1 עד 5): 1
ציון עצמי ברומנטיות (מ־1 עד 5): 1
עושה מפורגנית: לא שוכור לי
שולח פרחים: כבר מזמן לא
חופף שיער: כל יום
צבע מועדף: אדמה
אשת חלומותיו: מרים בן פורת
פילוסופיית חיים: לחיות חיים אמיתיים ולא להסוף כמו דג מת בזרם
אישיות נערצת: החברה שלי
סרט: בירדי
משקה: אאוטסיידר
תכונה בולטת: לוקח הכל בקלות
עבר צבאי: לוחם בסיירת צנחנים
נשיקה ראשונה: בגיל 4 עם החברה
אפטר שייב: דראקאר
ציטוט: "הייתי במזרח ארבעה חודשים. אם היינו יכולים להביא לארץ את הסבלנות של ההודים המצב כאן אולי היה קצת אחר"

■ צחי כהן
צילום: גרי קרן

האם בכל בית יכול לגדול רוצח?

מה למד יגאל עמיר בבית? אלו ערכים ספג? איך קרה שהרוצח של היום הוא זה שהוגדר אתמול 'ילד טוב'? חמישה פסיכולוגים עונים על השאלה המפחידה מכולן: האם זה יכול לקרות גם לילד שלנו

■ טלי רווין

לא קל עכשיו. לא קל להיות מבוגר, ודאי קשה להיות ילד, ואולי הכי קשה להיות הורים. מה נגיד להם? איך נסביר? למה נחנך, והאם זה בכלל יעזור? נטיית הלב היא להגיד שכן, שוודאי שאפשר וצריך להמשיך ולחנך. כל אחד בדרכו, כל אחד על פי אמונתו וסולם ערכיו. סובלנות לא סותרת דבר, רק שקשה לחנך אליה. וקשה גם לחנך לאי אלימות, לליברליות ולפלורליזם רעיוני ומחשבתי.

מה אפשר להגיד לילד שחוזר מהגן ואמר 'הרביצו לי'? תחזיר, אבל אל תכה אתה? הרי בעצם ההחזרה הופך גם הוא למכה. ואיך אחרת? תן את הלחי השנייה? וזו הצידה? תלשין? בעיה. התלבטות. זה כנראה מה שחשוב. להתלבט. ולהראות לילדים שאנחנו מתלבטים. להסביר להם, ולא רק בעל פה, שאין רק דרך אחת, ושתמיד קיימת גם דרכו של האחר.

מה למד יגאל עמיר בבית? אילו ערכים ספג? על מה גדל? איך קרה שהרוצח של היום הוא זה שהוגדר "הילד הטוב" מאתמול. ילד טוב, תלמיד טוב, משפחה טובה ורוצח? איך זה מסתדר בכלל? ואם אכן מסתדר, האם גם אצלנו בבית יכול לגדול רוצח?

ד"ר קיסר

ילד לא יכול לגדול בתוך משפחה בלי שההורים ידעו מי הוא

„אני לא מאמין שאדם גדל בבית שלא מזין אותו", אומר ד"ר נחמיה קיסר, רופא ילדים ופסיכיאטר ילדים ונוער, סגן מנהל השרות הפסיכיאטרי לילד ולמתבגר בבי"ח איכילוב. „ילד גדל עם הבית או מול הבית. אני לא מאמין שילד יכול לגדול בתוך משפחה בלי שההורים שלו ידעו מי הוא, ואני בטוח שהוא מביע את דעותיו גם בבית. לומר שאין רקע, שהורים לא משפיעים ולא תורמים לגדילה ולהתפתחות, זה לומר שאין פסיכולוגיה, אין פרויד, אין הפנמות ואין התפתחות הילד. להגיד שהורים לא יודעים זה להגיד שאין הורים.

„לפי הריווחים, נראה שהילד הזה גדל בבית מאוד דתי. בית שבו מתייעצים עם רבנים על כל צעד ושעל. אם לי, כחילוני, יגיד איזה שהוא רב משהו שישמע כמו הסתה לרצח, אני אתקומם או אבוז. אבל, כשיש קרקע פוריה, שההתייעצות עם הרב היא דרך חיים, אין ספק שהמשמעות של דבריו הרבה יותר חזקה.

„נכון שהיום יש להשפעות הסביבתיות משמעות הרבה יותר גדולה מאי פעם, אבל אני לא מאמין שאין השפעה של בית. אני בטוח שלא הטיפו לו בבית שיהרוג, אבל קרקע המזון שעליה גדל הכילה כנראה את החומרים שיכלו להתאים. אמו פתחה את גן הילדים שלה למחרת הרצח, בעיני זה לא מעשה מובן מאליו, אבל אפשר להכין אותו אצל אנשים מאמינים. האמונה ש'החיים צריכים להמשך' מאוד חזקה אצלם, כמו ביטול או דחיה של מנהגי אבלות בימי חג ומועד, ויש במעשה שלה משום דחיית אבל".

ד"ר נחמיה קיסר: „אני לא מאמין שילד יכול לגדול בתוך משפחה בלי שההורים שלו ידעו מי הוא. לומר שהורים לא משפיעים זה כמו להגיד שאין הורים"

ד"ר רודי

אפשר ללמד לרצוח, ואפשר ללמד לאהוב

ד"ר דני רודי, פסיכולוג, דווקא מאמין שיכול להיות שההורים לא ידעו. „הסודות הכי גדולים נמצאים בתוך המשפחה", הוא אומר. „כשאנשים חיים ביחד, הם נשמרים מהרבה בחינות שלא לדעת דברים, ויש לכך הרבה דוגמאות. החל מגילויי עריות במשפחה ועד מערכת יחסים מחוץ לנישואים, כשכל העולם יודע חוץ מבן או בת הזוג".

– האם בכל בית יכול לגדול רוצח של מנהיג?

„לא. חד־משמעית לא. זה יכול לקרות אצל אדם שמצד אחד יש אצלו דמות אב מאוד חלשה, שהוא מאוד בז לה, ומצד שני ערכים מאוד נוקשים שלא מאפשרים לו לקבל את הבוז שהוא חש לדמות ההורית. במצב כזה נוצר בתוכו קרע.

ד"ר דני רודי: „לא בכל בית יכול לגדול רוצח" (תצלום: צביקה טישלר)

ילד קטן לא יכול להכיל את האהבה והשנאה שהוא חש להוריו. כשהוא מתבגר הוא לומד להכיל את הרגשות האלה ואם לא, נוצר אצלו פיצול. לכן, הורים שמקבלים את שנאת ילדיהם, מלמדים אותם בעצם לאהוב, בעוד שהורים שלא מקבלים אותה, מלמדים את ילדיהם לשנוא.

„רוב הבתים הם שפויים. אין בהם כוח פיצול ואין בהם כוח שנאת הורה יוקדת ועצומה. הורה מחנך את ילדיו לא במה שהוא אומר אלא באיך שהוא מתנהג. אפשר ללמד לרצוח, ואפשר ללמד לאהוב".

ורדה רזיאל ז'קונט

הניחו להורים, הם לא אשמים

ורדה רזיאל ז'קונט, פסיכולוגית, חושבת אחרת. לגמרי אחרת. המסר שלה חד משמעי וברור: „אל תציקו להורים. הם עשו כמיטב יכולתם. זה דבר נורא שכשלמשפחה קורה אסון כזה ועוד מטילים אשמה על ההורים. אני מכירה המון משפחות שההורים לא יודעים כלום על הילדים", היא אומרת, ובנושא הזה לא חסרות לה דוגמאות. הומוסקסואלים שטמונים היטב בארון, ילדים שמתאבדים ואף אחד לא יודע על שום מה ולמה.

„ילדים הם כמו חץ שנורה מקשת. ברגע מסויים אתה כבר לא יכול להיות אחראי על הילדים. בטוח שיש הורים איומים שגידלו מפלצות, אבל יש מפלצות שיגדלו ילדים טובים, ולהיפך. יש הורים טובים שגידלו ילדים איומים. לא יתכן שבכל פעם שבן אדם יורד מהפסים, הוריו יקבלו על זה עונש.

„נראה לי שהלכנו עם הפסיכולוגיה רחוק מדי. יותר מדי מחפשים הסברים פסיכולוגיים, ומנמקים התנהגות בילדות ובהורים. מעבר לכך, אנחנו מעבירים מסר כפול: מצד אחד אומרים שלדבר זה בסדר כל עוד לא מרימים יד, ומצד שני אומרים שאלימות מילולית מובילה לאלימות פיסית. גם המחנכים בבתי הספר אומרים שכל עוד הילדים מדברים זה פורקן וזה בסדר, אבל מעשים זה דבר אחר".

– ואם אין להטיל אשמה ואחריות על ההורים מה זה אומר? שגם אצלי בבית יכול לגדול רוצח?

„אין לי נחמה בעניין הזה. האנושות רפוקה, החיים קשים, צריך שהורים יעשו כמיטב יכולתם, אבל יש גבול לאחריות שהורים יכולים לקחת על מעשי ילדיהם הגדולים. לא פעם אנחנו רואים שני ילדים שגדלו באותו בית, אצל אותם הורים, אחד מוצלח והשני פושע. אין ערבויות. אף אחד לא מבטיח לך שלא ידרסו אותך בתאונת דרכים. יחד עם זאת, צריך להשתדל להיות הורים".

יגאל עמיר. האם הוא ילד מסכן שהלך לאיבוד? קורבן להסתה פרועה? רוב הפסיכולוגים תמימי דעים שאת מערכת ערכיו קולט אדם קודם כל מהבית

ורדה רזיאל־ז'קונט: „אל תציקו להורים. הם עשו כמיטב יכולתם. זה דבר נורא כשלמשפחה קורה אסון כזה ועוד מטילים אשמה על ההורים"

ורדה רזיאל: „ההורים עשו כמיטב יכולתם"

יגאל קידר

הילד הזה לא ראה יותר מאמת אחת

„את מערכת הערכים שלו קולט האדם קודם כל בבית, והמטרה היא להעניק לו מערכת ערכים גמישה, ולא כזו שיש בה רק טוב ורע", אומר הפסיכולוג יגאל קידר. „בתחילה מקבל הילד את כל מה שאומרים לו כפשוטו, אבל מהר מאוד הוא לומד שיש מערכת כפולה. שאבא אמנם אומר שאסור לשקר, אבל בפועל, כשהטלפון מצלצל, הוא מבקש שיגידו שהוא לא בבית. אם יש קשר טוב בין ההורה והילד, ההורה מסביר את הכפילות. אומר שיש שקר לבן ושיש נסיבות בהן דווקא אנושי לשקר. הילד קולט

יוצאים לקבוע

דניאלה שמי · אמי רוביננגר

זכרונך לברכה

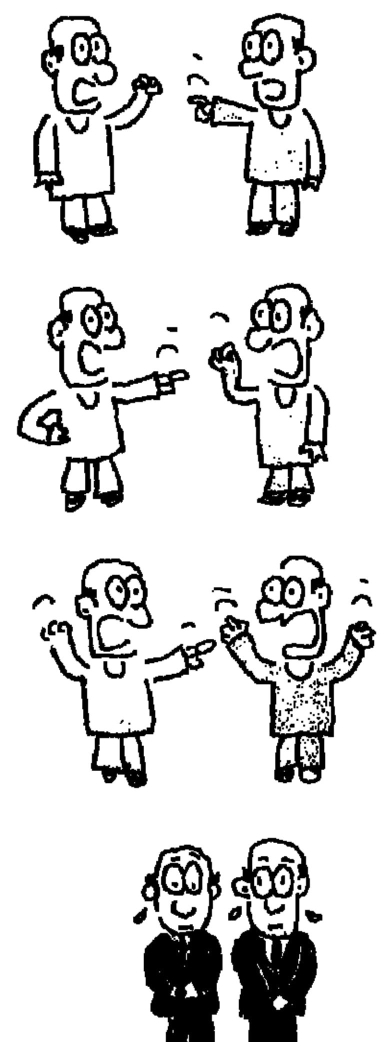

נגמר שבוע האבל על יצחק רבין. מנהיגי העולם שבאו לחלוק לו כבוד חזרו לארצותיהם, תחנות הטלוויזיה כבר משדרות סיפורים אחרים, אלפי הנרות ברחבי הארץ כבו, הפרחים התייבשו, הדמעות שזלגו לעם שלם על הלחיים נעצרו.

ורק עכשיו אנחנו – יהודים־ישראלים־אוהבי־שלום – מתחילים להבין מה באמת קרה, מתחילים לעבד את מה שחווינו ביומיים שבכינו, מתחילים להגיד בקול מה אנחנו רוצים שיקרה.

במוצאי שבת הייתי בכיכר מלכי ישראל. רציתי להיות חלק מהאנשים שאני אוהבת. חלק מאלה שרוצים שלום, חלק מאלה ששונאים אלימות. ברגע שהגעתי לכיכר נעשיתי חלק מהם, והייתי כל־כך גאה בזה, כל־כך שמחה להשתייך לעם נפלא, לעם שיודע שכדי להרוויח צריך לפעמים להפסיד משהו. פגשתי שם הרבה חברים, טפחנו אחד לשני על השכם, חייכנו, עודדנו, הרגשנו כל־כך מלוכדים, ששום דבר לא יכול היה לפגוע בנו. בהרגשה הזאת הלכתי הביתה, כמה דקות לפני היריות שטילטלו והרעידו עם שלם.

כמו כל עם ישראל נדבקתי לטלוויזיה ולא יכולתי לזוז ממנה לרקה. שמעתי את כולם, את אנשי הימין ואנשי השמאל, את הצועקים ואת המדברים בלחש, את הבוכים ואת הכועסים ואת המתנצלים ואת המתחמקים מאמירת האמת, והרגשתי שכולם – ממש כולם – טולטלו טלטלה גדולה, טלטלה שאם נדע להשתמש בה תביא אותנו להתלכד, להתחזק, להמשיך ללכת קדימה עם יותר נחישות, עם יותר כוונה, עם עוד יותר סיכוי להצלחה להביא את השלום המיוחל הזה.

באחד משידורי הטלוויזיה ראיינו אשה, אביבה שמה, שנסעה ברכבת לירושלים כדי לעבור על פני ארונו של יצחק רבין. היא היתה נרגשת מאד ואמרה דבר מצמרר. היא אמרה שהיא מרגישה כמו ברכבות שנסעו למחנות הריכוז, כי היא רואה רק חרשד והיא לא יודעת לאן תגיע. המשפט של האשה הזו כל כך זיעזע אותי שהמחשבה הראשונה שעלתה בראשי היא „איזה מזל שרבין לא חי כדי לשמוע את זה".

בערב הלכתי לכיכר מלכי ישראל כדי לפגוש אנשים כמוני, אנשים מצטערים וכואבים. אנחנו כולנו יודעים מה זה צער ומה זה כאב ומה זה אבל. אבל שם, בכיכר, ביום שני בערב, ראיתי איך נראית תוגה. ממש נגעתי בה, בתוגה. היא היתה גדולה ומוצקה ולא מתפוררת. מאות אנשים, רובם צעירים, ישבו מול מאות נרות דולקים ושתקו. פה ושם מתוך מעגל אחד בקעה שירה חרישית של שיר לשלום, ושוב חזר השקט והתוגה עטפה הכל. שעה ארוכה עמדתי שם. לא יכולתי ללכת. נגעתי באנשים זרים, הם נגעו בי. מין הרגשה שאנחנו מעבירים כוח אחד לשני. ואז עברה בי עוד מחשבה – כמה חבל שיצחק רבין לא חי כדי לראות את זה.

ומכאן, מתוך המקום הקטן שלי בעיתון, אני רוצה לפנות לאביבה מהרכבת ולעוד אנשים שמעדו ונפלו לתוך הבור השחור שהאיש הנורא מהרצליה כרה להם – תתרוממו, תצאו מהבור, הרי הדרך הטובה כבר סלולה. צריך רק לחזק אותה, להמשיך אותה, ללכת בה בנחישות, באומץ. עם ישראל יודע להרקיע לשחקים רק אחרי שהוא כמעט נופל לבור. ככה היה תמיד. רגעינו הקשים תמיד נושקים לרגעינו היפים, ומה שצריך עכשיו זה ללבוש אדרת של אופטימיות על לבוש האבל וללכת קדימה. ואם יצחק רבין מסתכל עלינו מלמעלה – והוא בטח מסתכל – הוא יחייך אלינו את חצי החיוך המפורסם שלו, ובטח יצעק בקול „כל הכבוד לכם!"

האם בכל בית יכול לגדול רוצח?

המשך מעמוד 5

שהערכים המילוליים ממותנים על ידי המציאות.

„אם הילד נשאר עם אמת אחת, אין לו גמישות, ובמקרה כזה יש לו שתי ברירות: לפסול את ההורה ולקבל את הערכים, להגיד שהוא יהיה 'טוב יותר' ואז אישיותו נסגרת והוא הופך פאנאט, או לפסול את הערכים. כמו מועל שאומר 'אבל כולם גונבים'. הנוקשות הזו היא תלויית בית, אבל לא תלויית חינוך. אמרו שהוא היה 'ילד טוב'. נכון. הוא היה טוב מרי. הוא לא ראה יותר מאמת אחת. תפקידו של ההורה הוא לשמור את האמת כדבר יחסי. להראות שיש כאלה, ויש כאלה ולא לצמצם את העולם ל'הם' ו'אנחנו'. כל אחד צריך להחליט לפי ה־40:60 של היום לכמה מהאפיונים שנקבעו אז. למשל ראיה של שחור ולבן, חוסר סובלנות, חוסר מורכבות מחשבתית, היצמדות מאוד חזקה לערכים וקבלה מוחלטת של אוטוריטה, שאם היא אומרת, הכל מותר".

– מה בחינוך של הילדים שלנו יכול למנוע את זה?

„לדעתי, חינוך לאמפתיה. כשאתה רואה את האחר וסובל את כאבו, לא תוכל לגרום לו רע. הורה שמחנך לדמוקרטיה עושה זאת בעצם אישיותו. בכך שהוא קרוב וחם, שאפשר להתווכח איתו, שהוא אוהב, מתלבט, ומחנך להסתכל על האחר. מולו עומד ההורה המרוחק, הסמכותי והנוקשה שמעורר חרדה.

„אני בהחלט לא חושבת שרוצח יכול לגדול בכל בית. יש רוצחים שזו דרך חייהם, יש כאלה

יגאל עמיר

ד"ר מלאך־פיינס: „יש לנו נטיה טיבעית לרצות למצוא אשם. והצורך השני הוא להבטיח שלנו זה לא יכול היה לקרות. ואכן, אנחנו רואים שמאשימים לא רק את הוריו אלא גם את השכונה, נוה עמל שבה גדל"

שלו. למי שיש לו או 100 או אפס, אין בכלל שאלה".

ד"ר איילה מלאך פיינס

מה שקורה או לא קורה – תלוי בסביבה

ד"ר איילה מלאך־פיינס, פסיכולוגית קלינית וחברתית, חוקרת ומרצה באוניברסיטת תל־אביב, לא יכלה לעבוד ביום ראשון בבוקר שלאחר הרצח. פתיחת הגן על ידי אמו של עמיר עוררה אצלה שאלות ותהיות על מי שכן יכלה לעשות זאת. קשה לה להאמין שבבית לא ידעו מה חושב הבן. אבל, היא אומרת, גם אם ידעו, מי היה מאמין שזה יגמר ברצח?

"יש לנו נטיה טיבעית לרצות למצוא אשם כששומעים על מיקרה מזעזע כזה. והצורך השני הוא להבטיח שלנו זה לא יכול היה לקרות. ואכן, אנחנו רואים שמאשימים לא רק את הוריו אלא גם את השכונה, נוה עמל שבה הוא גדל. גם אני גדלתי בשכונה הזאת וברור לי, ולכל האנשים האחרים בני השכונה, שאין כל קשר בינה לבין המיקרה. כפסיכולוגית קלינית וחברתית ברור לי שמיקרה כל־כך יוצא דופן חייב להיות תוצר של אישיות חריגה ותנאים סביבתיים כמו ההסתה הפרועה שראינו לאחרונה שמאפשרים לאישיות כזו להתבטא. זה מחזיר אותי למחקר הקלאסי שנערך בברקלי שבקליפורניה, בשנות החמישים ובהשראת גרמניה של היטלר. מחקר שבדק את האישיות הסמכותית, זו שמקבלת את האוטוריטה, את הסמכות. באותה תקופה עסק המחקר באנטישמיות, ולדעתה עונים המאנאטים

שנוטל עליהם טירוף זמני. רוצחו של רבין אינו מתאים לאף אחת מהקטגוריות האלה. אחד האיפיונים המרכזיים של האישיות האוטוריטטיבית הוא בהיותה מאוד סגורה, נוקשה וחסרת נכונות לבדוק את האפשרות שהיא אולי טועה. החוקרים בברקלי דיברו על אישיות שמעריכה כחניות, אבל לא טענו שכל אחד שהוא כזה אכן יעשה את המעשה. הם דיברו על נטיה אישיותית, כשמה שיקרה או לא יקרה, תלוי בסביבה. אם הסביבה תעודד, המעשה יבוא לידי ביטוי. הבחור הזה חי מוקף באווירה של אלימות והסתה פרועה. אני מניחה שאם הוא לא היה מקבל את הלגיטימציה, הוא לא היה עושה את המעשה".

ד"ר מלאך־פיינס: „מדובר באישיות חריגה"

שלח לידידך ולמכריך בחו"ל:

פסיפס של יין וניחוח מארץ ישראל

בחבילת שי של כרמל מזרחי לחו"ל

טופס להזמנה בפקס או בדואר. לביצוע הזמנות נוספות נא צלם עותקים או צרף דף

שם ומשפחה: ______ כתובת: ______ מיקוד: ______ טלפון: ______

1. מצ"ב המחאה ע"ס: ______

2. נא לחייבני בכרטיס אשראי מסוג: ______ בתוקף עד: ______ מס' כ. האשראי: ______

מספר תעודת הזהות של מחזיק הכרטיס: ______ חתימת בעל הכרטיס: ______

הנני מזמין חבילת שי מק"ט ______ כמות ______ לפי הכתובת דלהלן:

Receiver: Full name: ______ Address: Street: ______ House no.: ______

City: ______ Country / State: ______ Zip code: ______ Phone no.: ______

שלח אל: פקס: 03-9676884. בדואר: רח' הכרמל 25, ראשל"צ. 75264

המחירים: מק"ט 500: לגרמניה, הולנד, בלגיה, דנמרק ולוכסמבורג 119 ש"ח + 20.23 ש"ח מע"מ = 139.23 ש"ח מק"ט 501: לאנגליה תוספת של 30 ש"ח + 5.10 ש"ח מע"מ = 35.10 ש"ח מק"ט 502: לאוסטריה ושוויץ תוספת של 40 ש"ח + 6.80 ש"ח מע"מ = 46.80 ש"ח מק"ט 503: לאיטליה וצרפת תוספת של 50 ש"ח + 8.50 ש"ח מע"מ = 58.50 ש"ח מק"ט 504: לסקנדינביות תוספת של 80 ש"ח + 13.60 ש"ח מע"מ = 93.60 ש"ח

כרמל מזרחי

לפרטים ולהזמנות: "טופז" בע"מ טל' 03-9676888.

מצויירים

■ ניצה אבירם

הגלריות לעיצוב, שנפתחות בכל קרן רחוב, מציגות מיגוון רחב של רהיטים מצוירים בסגנונות שונים. בתי הסטודיו של האמנים המקומיים מציעים את שירותם בחידוש ובשיפוץ רהיטים ישנים באמצעות טכניקה של צביעה וציור על הרהיט כדי לשוות לו מראה חדש ורענן. האמנים משתמשים בטכניקות שונות: החל מציור ועיטור הרהיט בעזרת מכחול וצבע, ועד לטכניקה של צריבה עמוקה של העץ בקווים גסים ורחבים ורק אחר־כך צביעת הציור בגוונים עמומים עם אפקטים של אור וצל, המעניקים לרהיט מראה עתיק. יש אמנים שבוחרים להשתמש בצבעי המכוניות (בעיקר הגוונים המטליים) כדי לשוות לרהיט אופי מעניין וחדשני, וראינו גם שימוש בטכניקות מעניינות של ציור בעזרת ספוגים, סמרטוטים או נוצות.

בנימה נוסטלגית ובטכניקה הלקוחה ממסורות אמנותיות עתיקות, שהיו נהוגות באירופה, מציע קיבוץ רעים את הרהיטים המצוירים של סדנת הרהיטים שלו. בבית המלאכה של הקיבוץ הדרומי מתמחה האמנית זהר גת בציור על רהיטים חדשים וישנים. גת למדה את האמנות הזו מהציירת הצרפתיה כריסטיאן פייגלין, שביקרה בישראל והעבירה לה באופן בלעדי את סודות המקצוע. „הרהיטים האלה משתלבים במרחב הדירה כמו יצירות אמנות", מסבירה גת, המשלבת בעבודת העיטור והציור גם מוטיבים הלקוחים מהאמנות הקדומה. באמצעות הציור אפשר לשוות לרהיט מראה עתיק, או מראה חדש, לפי דרישת הלקוח.

אמני הסדנה שולחים ידם גם בשיפוץ מטבחי עץ ישנים, באמצעות צביעת הדלתות מחדש והוספת ציורים ועיטורים על המגירות וחזית הדלתות. עלות חידוש המטבח בטכניקה זו מסתכמת בכ־4,000 ש"ח בלבד. מחיר צביעת דלת מטבח אחת, כולל הציור שעליה: כ־200 ש"ח. עוד בסדנת הרהיטים של הקיבוץ אפשר למצוא שולחנות כתיבה לילדים, שידות, כונניות, ארונות קיר מעוטרים, שולחנות אוכל, כיסאות וארגזי נדוניה עם ציורים של פוסטרים אמנותיים מתחילת המאה.

מיגוון עצום של רהיטים מצוירים מיובאים גם מחו"ל, בעיקר מהמזרח הרחוק או מדרום־מזרח אסיה. חברת היבוא 'אול־דין־יאנג' מביאה לישראל רהיטים יחודיים מקוריאה, מיפן ומסין. הרהיטים, חלקם בני מאה שנה או יותר וחלקם חדשים, מאופיינים בעבודת עץ אמנותית עם פירזול מעניין, ביניהם גם שידות וארונות מצוירים בעבודת־יד עם שפע מגירות איחסון ופינות מסתור להצפנת חפצים. המוטיבים הקישוטיים לקוחים בעיקר מעולם החי והצומח, ומאחורי כל רהיט מסתתר סיפור, משל, או סמל. כך, למשל, השידה שמעוטרת בפרחי הלוטוס ובציורי העגורים מסמלת את צמיחת הפרח הלבן והטהור מתוך המים העכורים, בהתאם לפתגם הסיני העתיק המתייחס לאנשים שחיים בסביבה מושחתת ואפלה ובכל זאת מצליחים לשמור על טוהר המידות. מחיר השידה הזו: 3,000 ש"ח. אפשר לרכוש אצל היבואנים, רח' מדינת היהודים 8 בהרצליה פיתוח, או בחנות 'מגורים' בירושלים.

בגלריה 'פרימיטיב' ביפו מצאנו תיבות מצוירות לתכשיטים או ארגזי נדוניה מעוטרים. התיבות מיובאות מאינדונזיה, פרי יצירתם של כפריים מקומיים, המרבים להשתמש במוטיבים של שמש, ירח או פרחים צבעוניים. המחירים: 140 עד 190 ש"ח בהתאם לגודל התיבה.

בגלריה 'מאטהארי' בראשון מציעה חיה זומר שפע חפצי נוי, פסלים ורהיטים מצוירים בעבודת יד. היא מייבאת אותם מאיי דרום־מזרח אסיה, והם מאופיינים בעבודות עץ מסורתיות עם גילופים וחריטות. כדי טרה־קוטה מצוירים ביד עם מוטיבים אתניים: 250 עד 750 ש"ח, חיות מגולפות מעץ מצוירות בעבודת יד: 60 עד 120 ש"ח, ארון מדפים ומגירות: 5,600 ש"ח.

האמנית דורית פרומן, שפתחה את ביתה ברעננה לציבור הרחב, מציעה שפע רהיטים ישנים מצוירים בעבודת יד בטכניקה של צריבה. פרומן מעניקה מראה חדש לרהיטים ישנים וסתמיים. לאחר הצריבה העמוקה של הרהיט היא צובעת את העיטורים בגוונים אטומים ועמומים עם אפקטים של אור וצל, המעניקים לרהיט מראה עתיק. מחירי הרהיטים: 300 עד 3,000 ש"ח. הכתובת: 'הסטודיו בסלון', רח' הגליל 42 רעננה.

האמנית אוה רודן רוכשת רהיטים ישנים בשווקי הפשפשים ברחבי ארה"ב ומשתמשת בצבעי מכוניות כדי לצבוע את הגרוטאות. לאחר הצביעה הראשונית בצבעים מטליים בוהקים היא מציירת על הרהיט בעזרת מכחול, וכך נותנת לכל רהיט אופי יחודי ומגע אישי. מחירי הרהיטים 1,000 עד 3,000 ש"ח, ואפשר למצוא אותם ב'רון סנטר' בבאר־יעקב ובחנויות רהיטים נוספות ברחבי הארץ.

בגלריה חדשה, 'שונה', במושב חניאל, מציעה משפחת ברזילי רהיטים מצוירים בעיצובם של אמנים ישראלים: שולחנות, שידות, תיבות, כונניות ועוד. שידת מגירות שעוצבה על־ידי מאשה ויזל עולה 1,500 ש"ח.

חברת 'פסטורל' מבני־ברק מעטרת ומציירת כלי בית שימושיים או רהיטי עץ קטנים. האמנית רונית ברזל מעטרת את הרהיטים והכלים בסגנון כפרי אירופאי עתיק, או בסגנון מודרני, כאשר המטרה היא ליצור אווירה פסטורלית ורומנטית. אפשר להשיג בחנויות לכלי־בית. המחירים: 35 עד 200 ש"ח.

להיט אופנתי בעיצוב הבית הן הכריות המצוירות בעבודת יד על בדי פשתן. בגלריה 'אטליה' ברמת־השרון יש מבחר כריות של האמנית רותי ליבר, שמציירת עליהן ביד חופשית בצבעי בד, בעיקר דמויות של חיות או נשים בסגנון נאיבי ובשילובי צבעים מיוחדים עם הרבה זהב וכסף. המחירים: 150 עד 400 ש"ח.

מטבחים מצוירים של אמנים ישראלים מצאנו גם בגלריה 'חפצים' בנווה־צדק, במחיר 700 דולר למטר רץ של ארונות מטבח מצוירים בכל דוגמה שתבחרו.

בגלריה WALLS AND WOOD בירושלים מציירת האמנית ביניה כהן על רהיטים ישנים. בני הזוג, רוברט וביניה, משפצים רהיטים עתיקים ומחדשים כל רהיט ישן. אחרי שרוברט מתקן, משייף ומגלף, בוחרת רעייתו את הדוגמה או הציור המתאימים לרהיט בהתאם לגילו ולסגנונו, ומעטרת את העץ במיטב כשרונה. את אמנות הציור על רהיטים למדה בלונדון, והיא משתמשת בטכניקות יחודיות של ציור וצביעה באמצעות ספוגים וסמרטוטים. יש גם מי שמבקשים לשוות מראה יחודי לרהיט חדש. במקרים כאלה בוחרת האמנית לעטר את הרהיט בהתאם לאופי המיוחד שמבקש כל אחד להעניק לרהיט שלו, כאשר המטרה היא לקבל 'רהיט אישי'. הכתובת: רח' יד חרוצים 4, תלפיות, ירושלים.

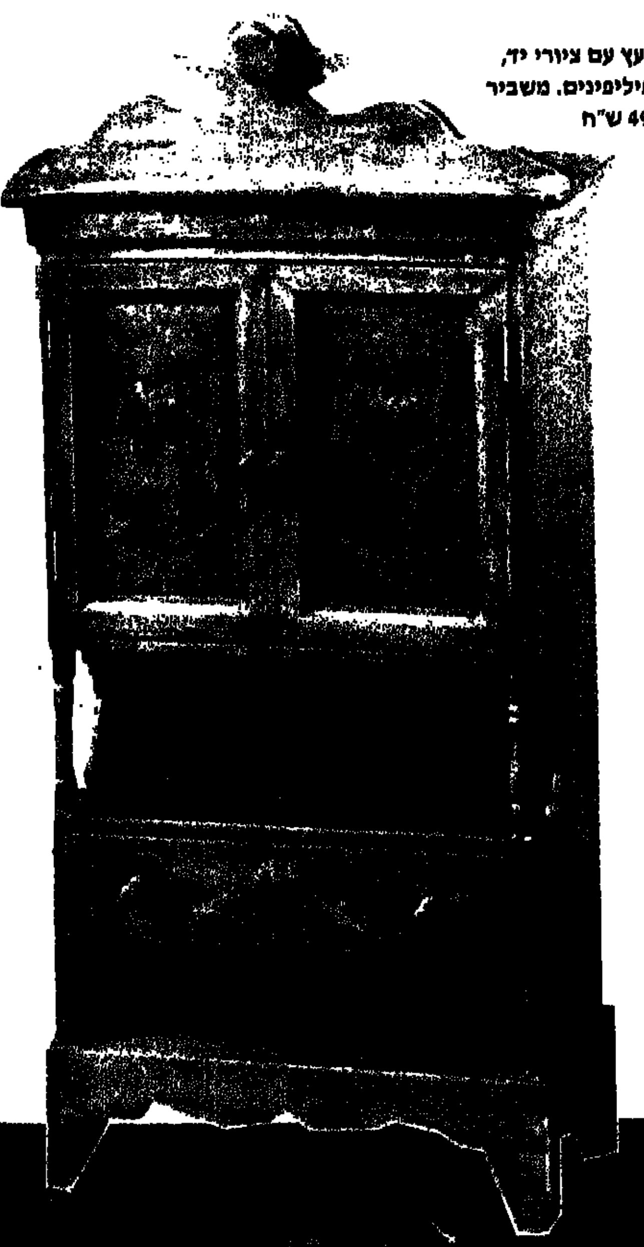
ארונות מעץ עם ציורי יד, יבוא מהפיליפינים. משביר לצרכן, 499 ש"ח

שולחן הגשת מעץ, מעוטר בעבודת יד. 'הסטודיו בסלון', 500 ש"ח

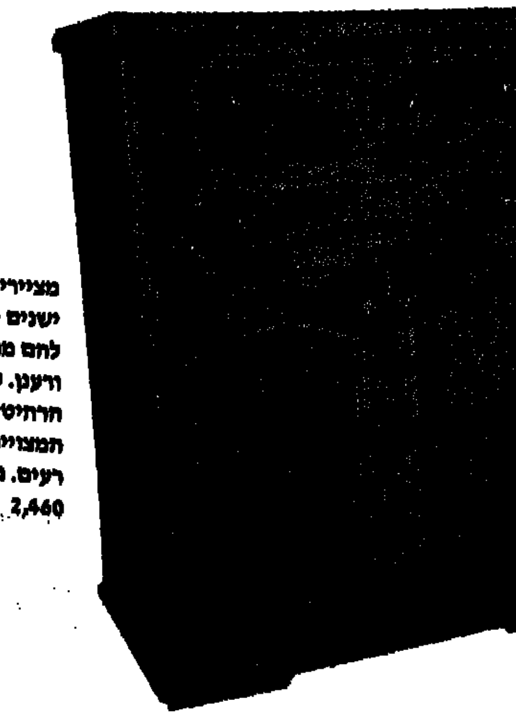
מצוירים על רהיטים ישנים כדי להעניק להם מראה חדש ורענן. סדנת הרהיטים המצוירים, קיבוץ רעים. מחיר השידה: 2,460 ש"ח

ארונות מטבח מצויירים בעבודת יד. גלריה 'חפצים', 700 דולר למטר רץ

שידה מצויירת עם ידיות ומנעולים המותאמים לסגנון הציור, עשוית מעץ דובדבן. 'חרמוני', ירושלים. 12,600 ש"ח

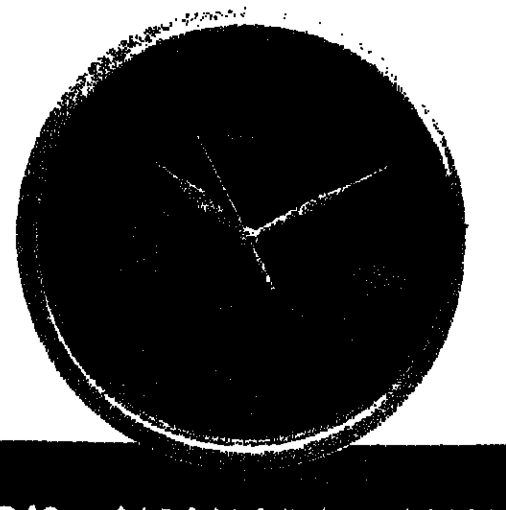
רהיטים מצויירים בעבודת יד של האמנית אוה מודן. מוטיבים של פרחים, ציפורים וצורות גיאומטריות. 'רון סנטר', מחירי הרהיטים מ־1,000 עד 3,000 ש"ח

תיבות מצויירות מאינדונזיה, מוטיבים של שמש, ירח או פרחים בצבעוניות עליזה. מיובאות על ידי גלריה 'פרימיטיב' ביפו, 140 עד 190 ש"ח כל קופסא

סגנון הרומנטי מביא הביתה שפע פריטים מעוטרים – היטים חדשים או ישנים, מטבחים, דלתות, אריחים, כלי אוכל דים, מצוירים ביד, צרובים בעץ או צבועים בטכניקות שונות

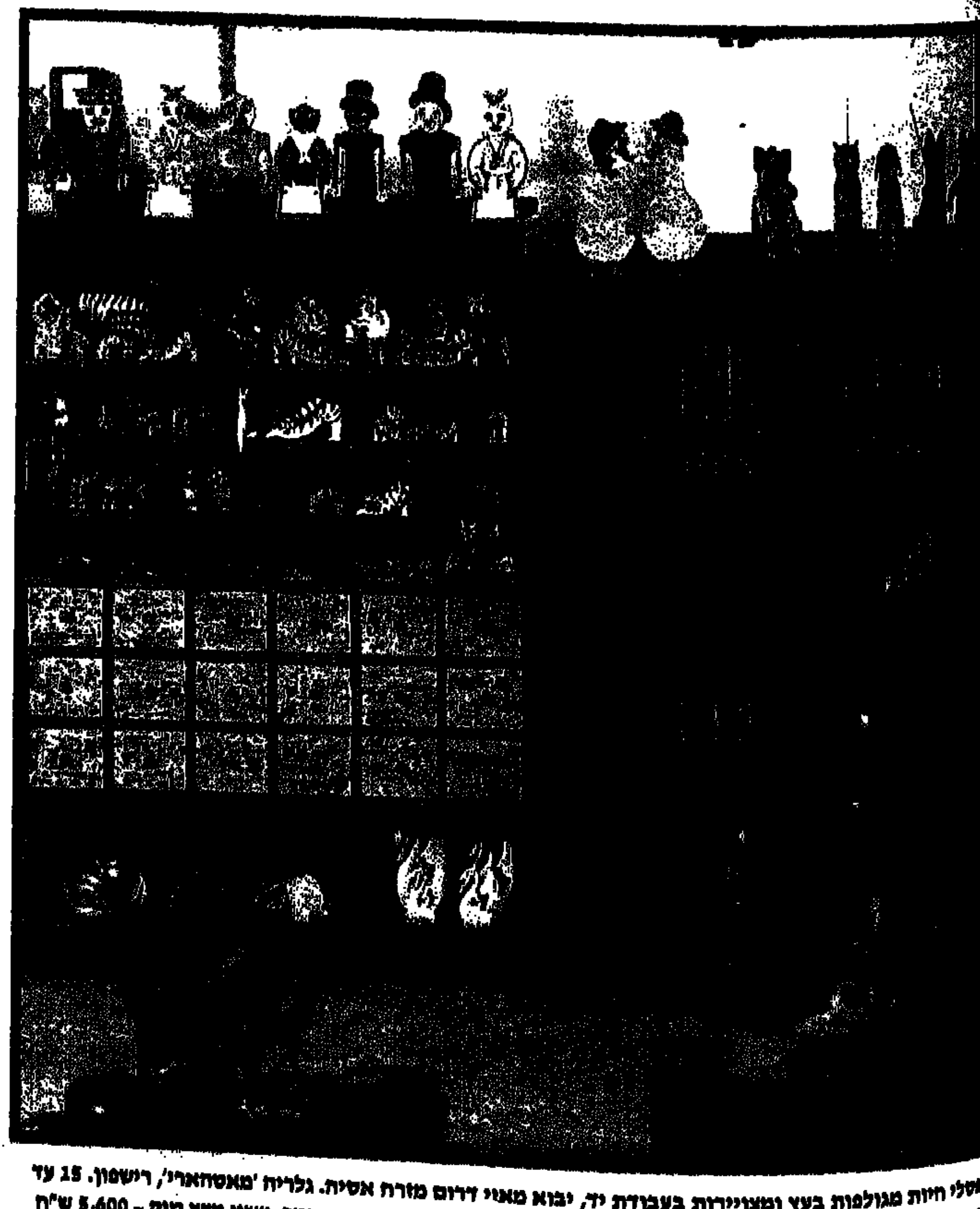
סלי חיות מגולפות בעץ ומצויירות בעבודת יד, יבוא מאיי דרום מזרח אסיה. גלריה 'מאטהארי', ראשון. 15 עד 60 ש"ח כל פיסלון, דמויות אדם מצויירות – 90 ש"ח, ארון מגירות מצוייר ומעוטר, עשוי מעץ טיק – 5,600 ש"ח

כלי מטבח מצויירים, מיובאים מתאילנד ללא הציורים ונצבעים בארץ על ידי האמנית רונית ברזל. 'רון סנטר', מ־27 עד 130 ש"ח לפריט

האמנית רונית ברזל מעטרת ומציירת על רהיטים וכלים שימושיים, או על פריטים דקורטיביים. חברת 'פסטורל', רח' מנחם 11, בני ברק. המחירים: 35 עד 200 ש"ח

המרכזנית קיבלה תפקיד ראשי

כדי להיות קרובה לעולם התיאטרון עבדה יפה תוסיה־כהן כמרכזנית בתיאטרון 'בית ליסין', וחיכתה בסבלנות, אבל את הזדמנות חייה קיבלה דווקא בפסטיבל עכו. בנוסף לביקורות מצוינות היא גם סגרה מעגל אישי בחייה

■ **אילת נגב**
תצלום: פיטר ל. רוזנברג

איש לא התייחס ברצינות למרכזנית של תיאטרון 'בית ליסין', בעלת הפנים המעניינות. גם כאשר היתה ניגשת לבמאים ואומרת, „למדתי משחק, נסו אותי", הם לא יכלו להשתחרר מן הנטייה הטבעית לסווג ולתייג, וראו בה רק מרכזנית. היא עבדה במרכזיית התיאטרון בלית ברירה, כדי להתפרנס, אבל גם מתוך תקווה סמויה, שהעבודה הזו תאפשר לה להתקרב במשהו אל חלומה. בפסטיבל עכו ה־15 שהתקיים בחודש שעבר, גרפה סוף סוף יפה תוסיה־כהן תשואות רועמות על משחקה בתפקיד הראשי בהצגה 'מכתב מאשה טיפשה'.

השנה, בפעם הראשונה בתולדות פסטיבל עכו, לא התקיימה מסגרת תחרותית ולא הוענקו פרסים להצגה, לשחקן ולשחקנית הטובים ביותר, אך מבקרי התיאטרון הצביעו על תוסיה־כהן כתגלית הפסטיבל.

היא באה מבית שאורות הבמה היו חלק ממנו. אמה, מרים, היתה ילדת פלא מוסיקלית, שנולדה באלכסנדריה והתייתמה בגיל צעיר. מרים החלה להופיע בגיל 7, השתתפה בסרטים וזכתה לפרסום עצום. כשמלאו לה 17, ביקש חסן צרקי, שחקן ומפיק מצרי מפורסם, לשאתה לאשה. כיוון שסירבה להתאסלם, דחתה אותו ועלתה עם אחיה ואחותה הצעירים לארץ. כאן, ב־1954, החלה לעבוד בקול ישראל בערבית. תחת שם הבמה פאיזה רושדי, הקליטה מאות שירים, אשר עד היום מושמעים ברדיו, והופיעה בתוכניות טלוויזיה רבות בערבית. „בגלל שמה המקצועי, רבים חשבו שהיא ערביה ולא יהודיה", אומרת בתה.

יפה גדלה בתוך המוסיקה המזרחית, כשתקליטי אום כולתום מתנגנים ברקע, וסרטים מצריים בימי שישי אחר הצהרים, אותם הבינה גם בלי לקרוא את הכתוביות. כלפי חוץ, התכחשה לכל אלה. „אני בהירה, ונראיתי כילדה אשכנזיה, ונוח היה לי להתרחק מכל הקשור במזרחיות. כשאמרו לי, 'לא רואים עלייך שאת מזרחית', זו היתה מחמאה בשבילי, כי אצל יהודי מצרים עור לבן זה שיא היופי. מצד שני, אילו הייתי כהה, זה היה עוזר לי להיות יותר נאמנה לעצמי ולקבל את המוצא שלי. חשתי כמי שמעמידה פנים.

„יש לי קול ואני שרה, אך בגלל רגשותיי המורכבים למוסיקה המזרחית, התעלמתי ממנה. בתיכון, סירבתי ללמוד ערבית למרות שידעתי את השפה מהבית. לפני שנתיים השתתפתי בעכו בהצגה 'הצדיק על האי', ומישהי אמרה, 'יש לי משהו אותנטי' והביאה קלטת של אום כולתום. צחקתי בלבי, כי את זה שמעתי כל החיים שלי. אבל דווקא משום שזה בא מבחוץ, הסכמתי. הקשבתי לשיר בצורה הכי אנליטית, לשמוע איך נבנים הסלסולים, ודמעות זלגו מעיניי. בחרתי קטע של חמש דקות, ושרתי אותו בהצגה. זה התקבל בחום רב, ואז התחלתי ללמוד מוסיקה ערבית, ופיתוח קול אצל אמי. השיבה לשורשים איפשרה לי לגלם אחר כך בפסטיבל עכו אשה ערביה בת גילי, אחרי שכל החיים התנתקתי מהצד הזה שבאישיותי".

כשהיתה יפה בת שנתיים וחצי, נעלם אביה, מסגר במקצועו, מתוך חייה. „אמי לא אמרה לי דבר. מדי פעם הוא היה מופיע לביקור, והולך שוב. לי אמרו שהוא משרת בצבא קבע, ולכן לעולם אינו בבית. הפרידות ממנו היו טראומטיות, ורק כעבור שנים, כשלמדתי משחק, יכולתי להתמודד עם חוויות הילדות הקשות. כשאבא היה הולך בתום ביקור הבזק, הייתי נתלית עליו, נצמדת לרגל שלו וצורחת שלא יעזוב אותי.

„הייתי משוכנעת שככה זה כשאבא בצבא, ושכל אנשי הקבע באים הביתה אחת לכמה שבועות. אני זוכרת את היום הנורא שבו נודעה לי האמת. הייתי אז בת 8, השיעור האחרון נגמר, וכשהפכנו את הכסאות בכיתה כדי לסדר את הכיתה וללכת הביתה, ילדה אחת הטיחה בי - לך אין אבא. רצתי הביתה בוכיה וקיוויתי שאמא תאמר שזה שקר. היא נשברה, ואני יחד איתה. כך נודע לי שהוריי התגרשו, ואבא התחתן שוב, ויש לו ילדים אחרים. כעסתי עליה שבמשך שנים הסתירה ממני את האמת".

יפה גדלה בדירת שני חדרים וחצי בשכונת פלורנטין. „אף פעם לא הרגשתי ענייה, הייתי מאוד גאה באמא שלי, שהיא זמרת מפורסמת. הייתי באה איתה להקלטות בקול ישראל, מסתובבת בין הרגליים של אנשים מפורסמים. בלילות שבת הצטרפתי אליה להופעות במסיבות וחאפלות. עד לאינתיפאדה, היתה מופיעה גם בכפרים ערביים. כמעט לפנות בוקר היינו מגיעות הביתה.

„הרגשתי חצויה מבחינה תרבותית. מצד אחד, לראות את אמא על הבמה, שרה מוסיקה ערבית, קורנת, יפה, מלהיבה, ובבוקר, ללכת לכיתה בביה"ס היסודי דובנוב, ואחר כך בתיכון עירוני א'. שם פגשתי ילדים שונים ממני לגמרי, ילדים אשכנזים שיש להם אבא ואמא. באותה תקופה, לפני 20 שנה, גירושין לא היו נפוצים כמו היום, והרגשתי חריגה. רציתי ללמוד בלט וללכת לחוגים עם שאר הבנות בכיתה, אבל בשכונת פלורנטין זה לא היה קיים. האידיאל המשפחתי שלי, עד היום, זה אבא ואמא, שניהם עובדים במשרות מצליחות, עם מטפלת, בית גדול, שתי מכוניות ושלושה ילדים. משפחה נורדישית. והנה, במציאות, מה שהיה לי זה אמא, שצריכה להיאבק בחיים, ומגדלת רק ילדה אחת".

אחרי השירות הצבאי עבדה תוסיה־כהן ביחידת המחשב של בנק, והרוויחה היטב. „אבל הרגשתי שאני הולכת ונמקה. נרשמתי לאוניברסיטה. אמי החדירה בי תמיד שצריך ללמוד, שהלימודים הם המפתח לחיים טובים יותר. היא עצמה סיימה רק ביה"ס עממי, ולכן היה לה חשוב שאלמד. למדתי שנה גיאוגרפיה, ועוד שנה תיאטרון עיוני, אבל חיידק הבמה כירסם בי. אמי לא עודדה את זה. היא רצתה שאתחתן, אביא ילדים לעולם, אעבוד כמורה, וניסתה לעודד את הצעדים האלה. אולי כי מתוך תובנה גם היא רצתה לראות את עצמה מנשואה, והרגישה שזימרה, או משחק, אינם מקצוע טוב לאשה".

בגיל 25 העזה סוף סוף יפה להתחיל ללמוד משחק, באוניברסיטת תל־אביב. „ילד מתבגר צריך למרוד, אבל אני לא יכולתי להרשות זאת לעצמי. קשר עם אבא לא היה לי, כל עולמי היה מורכב מאמא, ולא רציתי לפגוע בה. אבל המשחק שיחרר אותי, כי מטבעי, אני אדם מופנם, והנה יכולתי לבחון את הגבולות של עצמי. כשאמא הבינה שזה מה שאני רוצה לעשות, קיבלה את זה והסירה את התנגדותה. עכשיו, כשראתה אותי בפסטיבל עכו וקראה את הביקורות המתפעלות, דיווחה מרוב אושר". אביה של יפה נפטר לפני שלוש שנים (עם ילדיו, אחיה־למחצה, אין לה קשר).

לפני חמש שנים סיימה את לימודי המשחק. כאמור, עבדה שנתיים כמרכזנית, שיחקה בהצגות ילדים, השתתפה בפסטיבל עכו, אבל לא בתפקידים מרכזיים. כדי להתפרנס, היא עובדת גם כמקליטת ספרים עבור עיוורים. „כל הזמן לא הפסקתי להשקיע בעצמי. סדנת מחול, פיתוח קול, להמשיך ולהתפתח בכל תחומי המשחק. מכיוון שאני חושבת גם על קולנוע, אני עושה כעת קורס של משחק מול מצלמה". באוגוסט פגשה את המחזאית והבימאית אורנה

המשך בעמוד 11

עקאד, ומבחנה בתפקיד הראשי ב'מכתב מאשה טיפשה'.

עקאד, נוצרית הנשואה לערבי ישראלי, מספרת את סיפורה של היאם, צעירה ערבייה הלומדת ספרות באוניברסיטה העברית, ומתאהבת שם בגידאל, הבחור הרומנטי. יחד הם קוראים שירים ושוזרים חלומות על עתיד משותף,

יפה תוסיה־כהן: „כשאבא היה הולך בתום ביקור הבזק, הייתי נתלית עליו, נצמדת לרגל שלו וצורחת שלא יעזוב אותי"

משכך ומונע כאבים טבעי
Mineral Eis Gel

יעיל ל-90% מהאוכלוסיה הסובלים מ:
- כאבי ראש ומיגרנה
- כאבי צוואר וגב
- כאבי רגלים-חמות ועייפות
- דלקות פרקים (ראומטיזים)
- דלקות וורידים ושרירים
- אלרגיות וגירויי עור
- עקיצות יתושים

ג'ל קרח מינרלי
פיתוח חדשני והצלחה עולמית לטיפול בכאבים, מיוצר על בסיס רכיבים טבעיים ומכיל תמציות צמחי מרפא פעילות וביניהם: הממליס, ארניקה ושמן סיני
השימוש: מורחים כ- 3 ס"מ ג'ל על האזור הכואב ומעסים מספר פעמים ביום.
הג'ל מקפיא את האזור מיד ומשחרר מכאבים תוך זמן קצר.

ג'ל קרח מינרלי אינו גורם לתופעות לוואי
ניתן להשתמש בקביעות.
ניתן להשיג:
בבתי מרקחת, בתי טבע סופר פארם, סנטר פארם, רשת מדיינט ופרמה פלוס.

ג'ל קרח מינרלי- מקפיא- והכאבים נעלמים

פסוריאזים
מרפאת עור פובה הוותיקה והמשוכללת
עם הצוות המנוסה בארץ,
המטפלת ושטיפלה באלפי חולי פסוריאזיס
וויטיליגו בהצלחה מירבית
עברה מרח' רנק 4 ת"א
לרח' בן יהודה 146 ת"א טל: 03-5220810
יעוץ ראשוני חינם
אנא העבר מידע זה לכל חברך הסובלים והם יודו לך!!!

מהפיכת הלייזר
עכשיו גם בישראל!
- הסרת קמטים
- הסרת כתמי עור
- הצערת וריענון העור
- הסרת צלקות פצעי בגרות

מעתה לרשותך מרכזים חדשניים לטיפולים אסטטיים המבוצעים על-ידי בכירי המומחים בישראל, באמצעות טכנולוגיות הלייזר המתקדמות ביותר מסוגן בעולם

- ***תוצאות מיידיות***
- ***טיפול מהיר וחד-פעמי***
- ***התאוששות מהירה ביותר***

למידע נוסף וייעוץ טלפוני:
03 - 5462330
08 - 416023

לצילומי פרסום
נשים וגברים נאים
בגילאים 25-65
נא לשלוח פרטים ותמונה
לת.ד. 57294 ת"א מיקוד 67218

עכשיו ההרשמה!
לתחרות מלכת היופי של ישראל '96

ספרי לנו על הבחורה הכי יפה בכיתה, הכי יפה במחלקה, הכי יפה בפקולטה. תני לה הזדמנות להיות מלכה. אם תהיי הראשונה שתמליץ על הזוכה, תזכי בכרטיס טיסה לניו יורק. כל שעלייך לעשות הוא להכיר בחורה המתאימה לדרישות תחרות מלכת היופי ולשלוח את פרטיה אלינו. כמובן, גם גברים יכולים להמליץ.

הדרישות לתחרות הן:
גיל: 17.5 עד 23. גובה: 1.70 ומעלה. בעלת אזרחות ישראלית. רווקה.
הטופס הראשון המגיע למערכת ובו המלצה על המועמדת שנבחרה, הוא הטופס שיזכה בכרטיס הטיסה לניו־יורק.

לכבוד הנהלת פסטיבל מלכות היופי '96
ת.ד. 28122 מיקוד 66021 תל־אביב

הממליץ/ה .... משפחה..........
ת.ז..........
כתובת..........
טלפון..........

ממליצה על (ניתן גם להמליץ על עצמך)
שם פרטי ....משפחה..........
ת.ז..........
כתובת..........
טלפון..........

גלי לנו את מלכת היופי הבאה וטוסי לניו־יורק

שתקנית

יום רביעי, כ"ב בחשון התשנ"ו 15.11.95

באהבתה, חרף איסורי המסורת, מתמסרת לו היאם ומאבדת את בתוליה. לפתע נדרש נידאל לחזור לכפר, בגלל עיסקת חבילה: לאחותו הבוגרת, רווקה זקנה אשר ההורים כבר נואשו ממנה, נמצא חתן, והמשפחה מתכננת "בדאל", חילופין: לחתן את נידאל עם אחות החתן, וכך לחסוך את המוהר. כדי לטרפד את השידוך, מציעה היאם עיסקה, שבה תתחתן היא עם נידאל, ואחיה יתחתן עם אחותו המבוגרת. אך מתברר שמשפחתה פסולה לשידוך, בגלל כתם מהעבר: דודתה של היאם נרצחה בגלל שהרתה לאהובה בלא נישואין, ופגעה בכבוד המשפחה.

נידאל לא עומד בלחץ ומתחתן, והיאם נישאת לראדי, סגן מנהל בית הספר, המוכן לקבל אותה חרף אובדן בתוליה. אלה נישואים ללא אהבה, והיאם, שהשכלתה גבוהה משל בעלה וקיוותה לעבוד כמורה, נכלאת בבית נגד רצונה. כדי להחיות את נפשה היא מתרגמת שירי אהבה, אך בעלה אוסר זאת ומכה אותה. הוא יודע שליבה אינו נתון לו, וחושש מפני אהבת הנעורים, המוסיפה לנקר בה.

„אם לא אחזור אליו, גם המעט שיש לי יימנע ממני", אומרת היאם לעצמה, לאחר שניסתה למצוא מקלט בבית הוריה, ובמעון לנשים מוכות. „לא אוכל לראות את הבן שלי. ראדי יוכל להתחתן מחדש עם בחורה בת 18, ואני, במקרה הטוב, יכפו עליי להינשא לאיש זקן או עקר או כל אחד, כדי שאוכל לטהר את המשפחה שלי". אין לה מפלט, והמחזה מסתיים במבוי סתום. „אני לא רוצה את זה. אני לא רוצה את המשפחה החדשה שלי. כל שנה ילד. בלי כבוד. בלי קצת... קצת אהבה. כל חיי אני אהיה רכוש". כשבעלה מגיע הביתה, היא ממהרת להחביא את מכונת הכתיבה אשר עליה כתבה בחשאי, יודעת שאין לה שום קיום משל עצמה.

תוסיה-כהן: „ברגע שאיבדה היאם את הבתולים שלה, הרסה את חייה. זו הסיבה העיקרית שבעלה מכה אותה. יש בה נאיביות. היא עברה לחברה היהודית, קלטה את הפתיחות, ואמרה לעצמה, אני פמיניסטית, אני אבוא איך שאני, ויקבלו אותי. אבל שינוי חברתי לא מתרחש ברגע. כשבניתי את התפקיד, ביקרתי באום אל פאחם ובג'ת, ודיברתי עם גברים ונשים. סיפרו לי על כלה צעירה, שישבה בחתונה שלה

עם תוספת פיאה על הראש, ואמרה לאמה שכואב לה. אמה אמרה, תשתקי ותחייכי. בסוף הערב, צנחה ומתה. התברר שעקרב ישב בתוך הפאה, והכיש אותה. מה שחשוב שם זה מה יגידו ואיך את נראית.

„ששאלתי על נשים מוכות, אמרה לי אשה אחת, 'אני דווקא חיה טוב עם בעלי, אבל יש לי חברה שבעלה מכה אותה משום שלא היתה בתולה בחתונה'. לא שהיה לה גבר אחר מלבדו: הוא פשוט לא יכול לשכוח לה שנענתה לו ושכבה איתו לפני הנישואים. לדעתו, אם יכלה לשכב איתו, היא מספיק פרוצה כדי לשכב עם כל אחר. באופן אישי, אני שמרנית יותר מגיבורת המחזה. אני בת 33, ובכל זאת אף פעם לא גרתי בדירה אחת עם חבר".

אחת הסצנות המרגשות בהצגה היא אונס של היאם, בידי בעלה. „מוזר איך דברים מתקשרים. לפני כשנתיים התנדבתי להיות סייעת במרכז לנפגעות אונס, ועברתי סדנת הדרכה. מעולם לא חוויתי אונס, אבל כאשה, בכל מקום עבודה שבו את נמצאת, גברים ינסו להתחיל איתך, ואולי זה נראה להם נחמד או ספורטיבי, אבל זה תמיד פוגע. שום אשה לא חייבת להשלים עם הטרדה מינית, ולכן הלכתי להתנדב במרכז לנפגעות אונס. את צריכה להקשיב לאשה, ללוות אותה למשטרה, לבית המשפט, וזה היה עול נפשי כבד. כששיחקתי את היאם הנאנסת, יכולתי להוציא את הדברים מתוכי".

„אני בהירה, ונראיתי כילדה אשכנזיה, ונוח היה לי להתרחק מכל הקשר במזרחיות. כשאמרו לי, 'לא רואים עלייך שאת מזרחית', זו היתה מחמאה בשבילי, כי אצל יהודי מצרים עור לבן זה שיא היופי. מצד שני, אילו הייתי כהה, זה היה עוזר לי להיות יותר נאמנה לעצמי"

– במחזה, אביה של היאם מוכן לקבלה חזרה הביתה, אבל אמה דורשת שתחזור לבעלה המכה. הנשים הן השמרניות, כמו שנשים בדואיות וערביות הן אלה המבצעות מילה בבנותיהן, כפי שנשים עמדו ורקדו על דמה של האשה שנרצחה לאחרונה בדליית אל כרמל.

„נכון, נשים הן השמרניות, כי הן מבינות את המחיר של פריצת הגדר. אני עצמי אינני מורדת. למשל, לא הייתי מוכנה ללדת ילד בלי נישואין. אילו הגעתי לשעה ה־12 בשעון הביולוגי שלי, הייתי מעדיפה ללדת ילד במסגרת של נישואי פשרה, ולא ללדת ילד לעצמי. אולי זו תוצאה של ההתנסות שלי, כילדה שגדלה לבד עם אמא".

– לו יכולת להגשים את חלום המשפחה האידיאלית, בעל, מטפלת, שתי מכוניות, שלושה ילדים, האם היית מוותרת למענו על המשחק?

„אף על פי שלהיות שחקנית פירושו מאבק להישרדות כלכלית, דירה שכורה שיש לי בה רק חדר, חיים לא בטוחים, לא אוותר על זה. כשאנשא, בניגוד לבעלה של היאם, זה יצטרך להיות גבר שמבין שהמשחק הוא עבורי שאלת חיים".

בעקבות ההצלחה בפסטיבל עכו, יוצג 'מכתב מאשה טיפשה' במרכז הפרינג' בבית ציוני אמריקה, החל מהשבוע. ארבע הופעות, מ־18 בנובמבר ואילך, ועוד הצגות אחרות בדצמבר. המעון לנשים מוכות בירושלים, כבר הזמין הצגה. החלום של תוסיה-כהן הוא לקבל טלפון מאחד התיאטראות הממוסדים, ולמצוא שם סוף סוף את מקומה.

– האם את פוחדת שהזיק שהוצת בפסטיבל עכו, יכבה בלי שיקרה דבר?

„אני מודעת לכך שהיו תגליות גדולות, שנמוגו, אבל אני מאמינה שאם אתה רוצה משהו ותותר אליו כל כך, אז הוא יקרה. אני לא לחוצה. אני מאמינה ששום דבר לא הולך לבכות. אני כל הזמן מתפתחת ומתקדמת בקצב שלי, לכן הגעתי לאן שהגעתי. קודם כל אני רוצה לשחק בתיאטרון, אבל אני רוצה גם לשיר, מוסיקה אתנית. דווקא עכשיו, בתקופה של הסכמי שלום ומזרח תיכון חדש, נראה לי שאוכל סוף סוף לשלב את המזרח והמערב, ששניהם נמצאים בתוכי".

מדור פרסומי

סקירה מיוחדת – לחם ומוצרי מאפה

מוצרי המאפה נימנים על מצרכי המזון הבסיסיים ביותר העולים על שולחננו. לחם, לחמניות, עוגות וכל המיגוון הרב הקשור בהם. בשנים האחרונות אנו עדים לתופעה מרהימה: מיגוון מוצרי המאפה הולך וגדל, יותר ויותר מוצרים, המבוססים על בצק בצירופים שונים, עם מילויים בטעמים ללא סוף – צצים את עינינו ומעיקר את אפינו, כי מי מאתנו מסוגל להישאר אדיש נוכח ריחם המשכר של בורקס, עוגה, בייגלה או חלה שזה עתה יצאו מן התנור? והפינוק חוגג: היום ניתן למצוא מיגוון אדיר של טעמים: מאפים במילויים מוקטנים כמו גבינות למיניהן, חצילים, קישואים, פטריות, תרד, תפוחים, מישמשים, ריבה ומה לא. מאפים מתובלים בתבלינים כמו קימל, פרג, בצל, שום, תערובות חריפות ועוד ועוגות שלעולם לא תוכל להבדיל בינן לאלה שיצאו מתנורה של עקרת בית מנוסה. ועם המיגוון עולה גם האיכות, היום גם ניתן למצוא מוצרים איכותיים, מועשרים בוויטמינים, מינרלים, חלבונים ועוד, ותוספת נוספת ברוכה: מוצרי מאפה מותרים לשומרים על המשקל.

בית המאפה של ארז סגל

בייגלה כמו שבייגלה צריך להיות

את הבייגלה של ארז סגל לא קשה לזהות: הטעם, הריח והתבלינים שמזכירים את הבייגלה של פעם, מזמן, לפני עידן המכונות האוטומטיות, לפני המצאת תנורי החשמל וקווי הייצור התעשייתיים. בבית המאפה השוכן בדרום תל-אביב, אפשר למצוא את כל סוגי הבייגלה כשהם עשויים באופן ידני, אפויים בתנור לבנים עם שומשום ערבי, זעתר אמיתי או בצל מטוגן. 24 שעות עובדים בבית המאפה ומספקים תוצרת טרייה למסעדות, בתי-קפה, מינימרקטים וקיוסקים בכל אזור המרכז וכמובן למאות הלקוחות הפרטיים שפוקדים את המקום גם בשעות הקטנות של הלילה, אחרי הבילויים.

חוץ מבייגלה אופים במקום גם פיתות, סמבוסקים, ומבחר עוגות בוקר טריות וטעימות.

תל-אביב, רח' שלמה 11, טל: 03-6824237.

"בייגל אמריקה"

ב"בייגל אמריקה" מייצרים בייגלים במבחר סוגים וטעמים על-פי ידע אמריקאי מיוחד. למי שחפצה נפשו בכריך משובח ובאוירה ביתית ורגועה, ממתין בדלפק מגוון ענק של גבינות וסלטים (טונה, אבוקדו, ביצים ופטריות) מתוצרת ביתית. לאחר שנת עבודה פוריה במיוחד מתחילים ב"בייגל אמריקה" בשיווק אגרסיבי למסעדות יוקרה, בתי קפה ומלונות ומתכוננים להתרחבות ולפתיחת סניפים חדשים.

קרליבך 15 ת"א, טלפקס: 03-5627702

"בורקס מיס" – איכות מהבית הראשון

בורקס אמיתי בטעם ביתי אפשר להכין בבית ואפשר לקנות במאפיית "בורקס מיס". ב"בורקס מיס" ניתן למצוא את כל סוגי הבורקסים במגוון מילויים פיקנטיים משובחים, קשקבל, חצילים, קישואים, פטריות, תרד, גבינה בולגרית, פיצה ועוד. הבורקסים הינם מתוצרת ביתית, מבוססים על חומרים טריים ואיכותיים.

המאפייה מייצרת כבר למעלה מ־25 שנים מאפים ביתיים תוך הקפדה בלתי מתפשרת על איכות בכל מחיר. עוד ממוצרי המאפייה: בקלווה, מתוקים בסגנון מזרחי, רוגלך ועוגות קרם מכל הסוגים.

תל-אביב, שטרן 5, שכונת פלורנטין, טל. 6819080, 03-6820321. בת-ים (חנות מפעל): בלפור 52, טל. 03-6594820.

עוגות בקצב הנדרש

ב"קונדיטוריה בן העיר – אצל יהודית", מפנקים את הלקוחות על-פי מיטב המסורת האירופאית. יהודית שרון מקפידה על היחס האישי, האיכות המשובחת של התוצרת ועל כל הפרטים הקטנים שגורמים ללקוחות לחזור שוב ושוב. צוות הקונדיטוריה כולל שלושה שף-קונדיטורים אשר "יובאו" במיוחד ממיטב בתי הקפה של בודפשט "ג'רבו" ו"דינר קפה" ושוקדים על הכנת מגוון גדול ביותר הכולל למעלה מ־60 סוגים שונים של עוגות הונגריות, אותנטיות בטעם של פעם כולל אסטרהאזי, ריגויאנצ'י, ז'רבו, דובוש ועוד.

ניתן להזמין ולקבל משלוחי עוגות ארוזות הביתה, כמו-כן ניתן לערוך בקפה אירועים וכנסים או להזמין קייטרינג לכל מטרה. טל: 03-5279214

★ במקום גם מסעדה הונגרית ★

מאפיית "סעיד אבולעפיה ובניו" הפכה כבר מזמן למקום מפגש למבינים בדברי מאפה

מאפיית "אבולעפיה" הפכה למושג בענף מוצרי המאפה. מבקרים, מכל רחבי הארץ באים לראות את התופעה ולטעום מהמאפים המשובחים. סוד ההצלחה טמון בשושלת המשפחה. מאפיית "סעיד אבולעפיה ובניו", נוסדה ב־1880 על-ידי אבי השושלת מסעוד אבולעפיה וניהולה עבר מדור לדור כשכל דור משכיל להשתמש בשיטות הייצור המתקדמות לכל תקופה ותקופה, תוך שאיפה מתמדת להתפתחות ולהרחבת מגוון סוגי המאפה.

המאפייה מייצרת היום למעלה מ־50 סוגי מאפה. במשפחה מאמינים בהתחדשות ושואפים לגוון ולפתח מוצרים חדשים. כל מוצר חדש הוא בבחינת מערן. המאפה האחרון שיצא נקרא "טאבון". מדובר בפיתה דרוזית, שטוחה, קוטרה חצי מטר וארוזה בניילון לשמירת הטריות וטעמה משובח.

לדברי האחים אבולעפיה, מאחורי כל סוג יש סיפור מעניין, פיתה פרסית הינה דוגמא מעניינת לסיפור שנולד ב־1980. עם פרוץ המהפכה האירנית הגיעו יהודים רבים ממוצא אירני, מרביתם התגוררו בתל-אביב-יפו. עם הזמן התעוררה מגמה במאפיית אבולעפיה: קבוצות פרסים התגודדו ליד המאפיה, נעצו מבטים לעברה, לא אמרו דבר, רק התבוננו ארוכות לכיוון התנורים. יום אחד התבררה התעלומה. הם השתוקקו והתגעגעו לפיתה שהכירו ורצו להראות למשפחה איך מייצרים פיתה פרסית וכך היה.

תהליך ייצור דברי המאפה נעשה באמצעות מכשור טכנולוגי מתקדם שעיקרו אוטומציה וכל שלבי הייצור, מתאפשרים באמצעות לחיצת כפתור ללא מגע יד אדם.

עם זאת נמשך במאפיית אבולעפיה, השימוש בתנורים מקומרים אשר מעניקים לפיתה את העיצוב המיוחד והטעם המפתה, שאותו לא ניתן להשיג בתנורים חשמליים אוטומטיים.

כשעומדים ליד המאפיה, מרגישים את האוירה הייחודית ואת ריחות המאפה העולים באויר. אנשים אוהבים לעמוד, להתבונן בעת הוצאת המוצרים מהתנור, טריים, חמים ומהבילים, נהנים לאכול במקום ולקחת הביתה. כולם יודעים שההתקהלות ליד המאפייה, הינה חלק מהחוויה ותוך דקות מספר מבלי לחכות בתור, מגיעה ההזמנה בעזרתם המיומנת של עובדי המאפיה, המשרתים את הקהל באדיבות ובמהירות.

גם לחסידי הדיאטה...

לאחרונה החלה מאפיית אבולעפיה לייצר ולאפות דברי מאפה מיוחדים קלים (מופחתי קלוריות) לחסידי הגיזרה הדקה. מוצרי המאפה עשויים על טהרת החיטה המלאה.

לצורך פיתוח מוצרי מאפה מיוחדים, הוקם צוות טכנולוגי מזון ואנשי מקצוע ובעתיד הקרוב יגיעו ללקוחות. גם שומרי הדיאטה יוכלו להנות מהמוצרים האיכותיים, הטבעיים והטעימים.

בני הדור הצעיר

כיום מנהלים את החברה חמשת האחים לבית אבולעפיה, בני הדור הצעיר. אחמד בן 40 מנכ"ל החברה, סמי בן 38 מנהל השיווק, חמיס בן 36 אחראי על אגף יחסי הציבור, חאלד בן 34 ווליד בן 32, אחראים על מחלקת המכירות. חלוקת התפקידים הינה פונקציונלית.

חמיס אבולעפיה מספר, כי הפרסום הרב לה זוכה החברה, מפנה אליה מבקרים, הבאים ללמוד מהצלחתה המקצועית. לדבריו, הריכוזיות שבהפעלתה היא סיבה ניכרת להצלחתה וכן העובדה כי הקמת סניפים היא בבחינת אופציה ולא אובססיה. עוד מוסיף הוא כי החברה מעסיקה בצוותא יהודים לצד ערבים בהרמוניה ראויה לשבח.

מאחורי כל אלה, עומדת הפילוסופיה לבית אבולעפיה, שעוברת מדור לדור: השקעה אנושית, בשמה והתמדה – וזהו המתכון להצלחה.

יפו, רחוב יפת 7, טל: 03-6834958

עריכה: גלי קורן מדורי פרסום 03-6396966

מדור פרסומי

אשכוליות-ויטליה.

הדיאטה הנמכרת ביותר בישראל.

אשכוליות-ויטליה. הדיאטה האמריקאית המקורית, ממשיכה להוריד עשרות אלפי ק"ג מאלפי נשים וגברים. ההצלחה הפכה אותה לדיאטה הפופולרית והנמכרת ביותר בארץ. רוקחים, רופאים ותזונאים ממליצים עליה, משום שהיא טבעית ובטוחה, ומכילה את כל המרכיבים הנדרשים להרזיה בריאה ומהירה. הלקוחות, ביניהם מפורסמים וידועים, מצהירים כי אחרי שניסו את כל השיטות, רק עם טבליות אשכוליות-ויטליה הצליחו לרזות. הרזיה יעילה וקלה ב-98 ש"ח לחודש בלבד.

מה יש בה שאין באף דיאטה אחרת?

אלו הן טבליות טבעיות לחלוטין. הן מכילות את שילוב המרכיבים הייחודי המומלץ ע"י רופאים ותזונאים להרזיה מבוקרת תוך הקפדה על תזונה מאוזנת.

בנוסף לתמצית האשכוליות, הידועות כשורפות שומנים ומקובלות זה שנים כמרכיב עיקרי בהרזיה, יש בהן אצות ים, המגבירות את חילוף החומרים ומשפרות את העיכול: חומץ תפוחים המפרק שומנים; ויטמין B6 התורם לרגיעה (ומונע את העצבנות המפורסמת של תקופת הדיאטה); לציטין המפזר את השומנים ומונע את הצטברותם בנקודות רגישות. יתרון חשוב ומשמעותי נוסף מספק צמח הקונג'יק היפני (חומר הגלוקומנן). ברגע הגיעו לקיבה, סופח הצמח את הנוזלים ממערכת העיכול ומתנפח. הוא מגיע לנפח הגדול פי 200 מנפחו המקורי, ממלא את הקיבה ופשוט סותם את התאבון.

■ ■ ■

לפני כל ארוחה נוטלים שתי טבליות עם שתי כוסות מים. מי שיתמיד יגלה כעבור עשרה ימים כי איבד עד חמישה ק"ג ממשקלו! המלחמה ברעב, בצורך המתמיד בנשנוש, בתחושה שרוצים משהו טעים בפה, המלחמה הזו מקבלת את מלוא תשומת הלב. שכן התוכנית של 'ויטליה' אינה מסתפקת בבליעת הטבליות ובתחושת השובע שהן מקנות. אוכלים חמש ארוחות מגוונות וטעימות מדי יום. כן, ארוחות ממש. כך מקבל הגוף את כל הויטמינים שהוא זקוק להם כדי להרגיש טוב, וכך מקבל המרזה את הזכות לאכול דברים טעימים כדי שלא ישבר בדרך. לאחר עשרה ימים מגלים במראה אדם חדש, רזה יותר, נראה טוב, נמרץ ומרוצה.

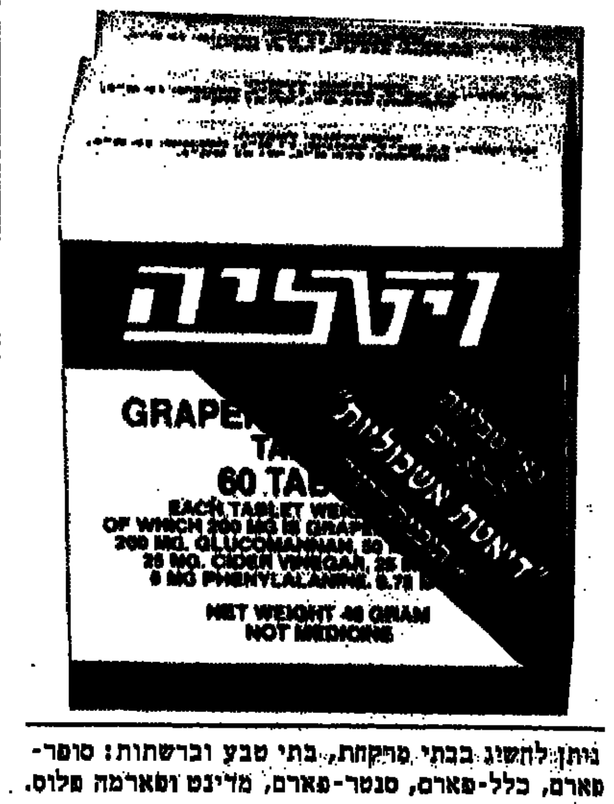

ניתן להשיג בבתי מרקחת, בתי טבע וברשתות: סופר-פארם, כלל-פארם, סנטר-פארם, מדינט ופארמה פלוס.

מאז "עלתה" לארץ מארה"ב, לפני למעלה מ-5 שנים, הפכה אשכוליות-ויטליה לתכנית ההרזיה המובילה בישראל. אלפי ישראלים, שניסו והתעייפו כדבריהם 'מכל הדיאטות בעולם', זוקפים לזכותה עשרות אלפי קילוגרמים שירדו מהם.

בסקר שנערך לאחרונה בעשרות בתי מרקחת, שאלו רוקחים איך מצליחה דיאטה אחת, אשכוליות-ויטליה, לשמור במשך שנים על מקום ראשון בטבלת המכירות.

התשובה היתה אחידה: היא פשוט עובדת טוב. אשכוליות-ויטליה, אמרו הנשאלים, מביאה להרזיה טבעית, בטוחה ומהירה. זאת הסיבה שרוקחים, תזונאים ודיאטנים כאחד, ממליצים עליה ללקוחות בפה מלא וללא כל חשש.

נורית ברונשטיין, מבית המרקחת "אילן-דימונה", ממליצה על טבליות אשכוליות-ויטליה לכל לקוחותיה ואומרת: "אני מקבלת תגובות מצוינות מהלקוחות שתמיד חוזרים לזה. לדעתי, זו דיאטה שאין לה תחליף, משום שהיא תמיד עובדת, היא משביעה, טבעית ובריאה, והעיקר - עושה את העבודה."

■ ■ ■

הישראלים המרזים למדו מהנסיון, והם קונים את הדיאטה שעובדת. הדיאטה, עליה שמעו מחברים ומכרים שהצליחו כבר לרזות איתה. כמו למשל אסתר קוטלר, מאשדוד, המשמשת כיועצת יופי של חברת קוסמטיקה. "במסגרת העבודה אני מסתובבת הרבה בבתי מרקחת ובסופר-פארם" אומרת אסתר "אני רואה את אותם האנשים חוזרים וקונים שוב אשכוליות-ויטליה. הם מספרים לי שבעזרת הדיאטה הזאת ירדו ממש יפה במשקל, דבר שיכולתי לראות גם במו עיני. השתכנעתי והחלטתי לנסות בעצמי. כיום, אני יכולה להגיד בשקט שאני מאוד מרוצה. אני אוכלת טוב אבל בלי 'לזלול', ואחרי שהורדתי 5 קילו ב-3 שבועות אני מרגישה מצוין עם עצמי. אתמול פגשתי בחתונה בקרובת משפחה שהתפעלה איך רזיתי. כשסיפרתי לה שה'סוד' שלי הוא אשכוליות-ויטליה, היא אמרה שאם אני ממליצה מנסיוני, היא מתחילה בעצמה".

מגדה, מבית המרקחת "מדיקה קרית ים", היא פיגורה ידועה בתחום כבר 35 שנה. מבחינתה, חשוב האספקט הבריאותי. "באשכוליות-ויטליה, קיימים בכפיפה אחת כל המרכיבים שדיאטה נכונה צריכה להכיל. לכן היא כל-כך יעילה ולכן מי שמרזה איתה מרגיש כל-כך טוב".

■ ■ ■

בארה"ב נקראת אשכוליות-ויטליה בשם 'הדיאטה של המפורסמים', ויש לכך סיבה טובה. ניתן לומר, שליפים וליפות מאחורי היוקרה בלוס אנג'לס, יש חלק לא מבוטל בעריכת המחקר, שהביא לפיתוח הטבליות. הם ביקשו לפתח עבורם תכנית הרזיה, שתהיה טבעית ונטולת כימיקלים ואשר תביא לתוצאות מהירות ללא כל סיכון בריאותי. רופאים ומומחי תזונה אמריקאים נרתמו למשימה, ולאחר מחקר יסודי ומעמיק פיתחו את הנוסחה המדעית, על פיה מיוצרות כיום טבליות אשכוליות-ויטליה בארה"ב.

הרבה דוגמניות ונשות חברה מפורסמות בארץ, שצריכות להיפטר מהר מכמה ק"ג, אימצו לחן את הדיאטה הזאת, בגלל הקלות שבה יחד עם התוצאות המהירות שהיא מביאה.

כל מה שצריך לעשות, זה לקחת שתי טבליות עם שתי כוסות מים לפני כל ארוחה וזהו העבודה כבר נעשית. מרגישים שבעים ומרוצים בזמן הדיאטה, ומרגישים עוד יותר טוב לאחריה, כשהקילוגרמים נושרים בקלות ובמהירות ואפילו בלי התעמלות.

לאה בן-דוד מאשקלון אומרת שהיא אחת מאלה שאף דיאטה לא השפיעה עליהם. "כל הכסף שלי הלך על הדיאטות ולא קיבלתי תוצאות. כשהתחלתי עם אשכוליות-ויטליה הרגשתי שובע מההתחלה וחילוף החומרים היה מהיר יותר. היום אני מאוד מרוצה. ירדתי כבר 6 ק"ג, בערך 2 ק"ג לשבוע, כשאני אוכלת באופן רגיל למרות שלא התעמלתי ולא כלום - פשוט רזיתי".

ידיעות אחרונות

זמנים מודרנים

טבלת קלוריות

פירות

פירות	מנה	קלוריות
אבוקדו	חצי בינוני	190
אבטיח	כוס	45
אגס	קטן	40
אפרסמון	קטן	50
אפרסק	אחד בינוני	50
אשכולית	בינונית	55
בננה	בינונית	80
גויאבה	קטנה	45
מלון	כוס קוביות	50
מנגו	בינוני	130
מנדרינה	2 בינוניות	60
משמש	3 בינוניים	55
ענבים	חצי כוס	35
שזיפים	3 בינוניים	60
תות שדה	חצי כוס	35
תפוז	בינוני	60
תפוח עץ	בינוני	50

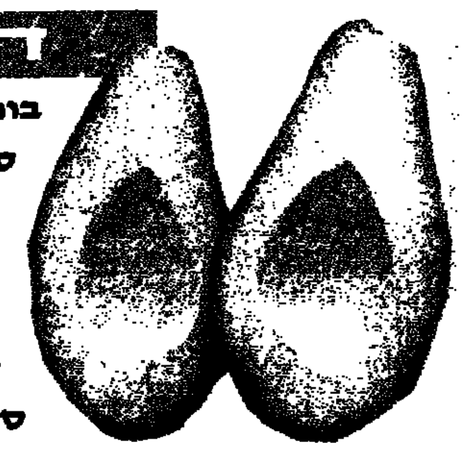

ירקות

ירקות	מנה	קלוריות
בצל	בינוני	40
ברוקולי	100 גרם	30
גזר	בינוני	20
חסה	5 עלים	10
[illegible]	חצי כוס	25
כרוב	כוס	40
[illegible]	100 גרם	25
מלפפון	בינוני	10
עגבניה	בינונית	25
פלפל	קטן	20
[illegible]	כוס	20
תירס	קלח בינוני	75
תפוח אדמה	בינוני	80

בשר

בשר	מנה	קלוריות
בקר מבושל/צלוי	100 גרם	190
חזה הודו צלוי	100 גרם	120

כבד עוף	100 גרם	170
נקניק פסטרמה הודו	100 גרם	140
נקניק סלמי יבש	100 גרם	430
נקניקיות	2 יחידות	190
רבע עוף (כולל העור)	מנה	280
סטייק	100 גרם	240

דגים

דגים	מנה	קלוריות
בורי בגריל	100 גרם	150
סלמון מעושן	100 גרם	175
פילה מבושל	100 גרם	70
קרפיון טרי	100 גרם	100
טונה בשמן	100 גרם	280
טונה במים	100 גרם	110
סרדינים בשמן	100 גרם	285

חלביים

חלביים	מנה	קלוריות
גבינה לבנה 5%	100 גרם	100
גבינה לבנה 9%	100 גרם	135
גבינה צהובה	פרוסה	100
גבינת שמנת 30%	קופסה	850
גבינה בולגרית 20%	100 גרם	250
שמנת מתוקה	כוס	[illegible]
יוגורט 4%	גביע	130
לבן 3%	גביע	120
אשל 4%	גביע	140

[illegible]

בירה לבנה	כוס גדולה	150
בירה שחורה	כוס גדולה	100
משקה קל מוגז	כוס רגילה	85
מיץ ממותק	כוס	80
יין לבן יבש	כוס	80
יין אדום יבש	כוס	100
ויסקי	כוסית	90
וודקה	כוסית	90

מאפים

מאפים	מנה	קלוריות
בורקס	קטן	100
לחם קל	פרוסה	35
לחם רגיל	פרוסה	80
לחמניה	קטנה	140
לחמניה	גדולה	390
מצה	יחידה	120
פיתה	אחת	300
פריכיות אורז	יחידה	36
פתית	יחידה	30
סופגניה	אחת	450
עוגת גבינה	פרוסה	300
עוגת שוקולד	פרוסה	350
עוגת שמרים ותפוחי עץ	פרוסה	325
עוגיות פתיתי שוקולד	אחת	60
עוגיות חמאה	אחת	40
קרואסון	קטן	145
פסטה	כוס	80

מתוקים

מתוקים	מנה	קלוריות
גלידת שמנת	חצי כוס	200
דבש	כף	30
חלבה	100 גרם	500
סוכריות גומי	10 קטנות	40
סוכריות חמוצות	10 קטנות	60
סוכריות טופי	אחת	20
קרטיב	אחד	80
ריבה רגילה	כף	50
שלגון מצופה	אחד	120
שוקולד חלב	100 גרם	530
שוקולד מקופלת	אחת	120

[illegible]

אגוזי פקאן	100 גרם	700
בוטנים קלופים	100 גרם	600
גרעינים שחורים	100 גרם	300
גרעינים לבנים	100 גרם	500
פיסטוק חלבי	100 גרם	650
שקדים	100 גרם	630

שונות

שונות	מנה	קלוריות
טחינה מוכנה	100 גרם	350
מרגרינה או חמאה	100 גרם	720
מיונז	כף	90
מרק עוף צח	מנה	125
מרק עוף עם אטריות	מנה	135
מרק פטריות מוקרם	מנה	110
מרק קרם אפונה	מנה	100
פופקורן קלוי	כוס	40
פיצה	משולש	250
פלאפל	6 כדורים	300
פלאפל בפיתה עם תוספות	מנה	700
שמן	כף	100
שקדי מרק	שקית קטנה	500

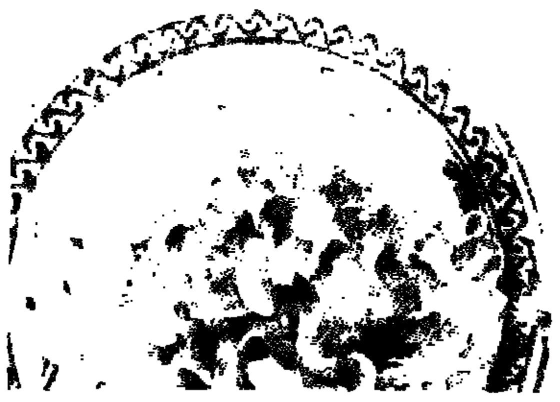

ברוך גולדשטיין הרג לי את אמא

אמה של נעמה שרייבר בת ה־18 נהרגה בפיגוע ההתאבדות בעפולה. שנה אחרי, גרה הבת בקומונה משותפת יהודית־ערבית ומטיפה לטיפוח יחסי הידידות בין העמים. על מות אמה לא דיברה מעולם עם ידידיה הערבים

■ צחי כהן
תצלום: שאול גולן

קצת לפני שמלאו לה 17 שנים, איברה נעמה שרייבר את אמה בפיגוע התאבדות שבוצע על־ידי פעיל חמאס בעפולה. שנה אחרי, נעמה גרה בקומונה עם ערבים, חברה בתנועה לטיפוח הידידות בין יהודים וערבים ומאמינה בקשרים רומנטיים של זוגות מעורבים.

לפני ארבעה חודשים הגשימה נעמה חלום, שריקמה עוד לפני שאמה נהרגה – לגור תחת קורת גג אחת עם יהודים וערבים. בדירה דלה, הממוקמת בבניין מתקלף ברחוב מרכז' סואן בחיפה, היא מתגוררת בחברת שני בחורים ערבים ושלוש נערות יהודיות. כולם בני 18. ארבע הבנות הן קיבוצניקיות. נעמה באה מניר־דוד שבעמק בית־שאן ושלוש האחרות ממעברות, כברי ובית־השיטה. איברהים וענן, חברי הקומונה הערבים, הם מנצרת. עם שניהם לא דיברה נעמה על הפיגוע שקטף את אמה.

הדירה נישכרה על־ידי תנועת 'דעות', כדי לקיים בה אורח־חיים דו־לאומי, שהוא הגשמה הלכה למעשה של האידאולוגיה התנועתית. התנועה משלמת את שכר הדירה וחשבון הטלפון, והדיירים עובדים למחייתם וממממנים את הוצאות המחיה ותשלומי הארנונה והחשמל. נעמה עובדת ב'מקדונלד'. בקיבוץ עבדה שלוש שנים בפיטום תרנגולי הודו. כדי לחיות בקומונה, ביקשה לדחות את הגיוס לנובמבר '96.

יש לה עיניים כחולות ויפות, אבל עצובות. כשהיא נשאלת מה היא רוצה להיות כשתהיה גדולה, היא משיבה בציניות: „קודם כל אני רוצה להיות גדולה" – ומתכוונת „ולא למות קודם". עד ה־6.4.94 התנהלו חייה בשלווה. היא נולדה בבית־החולים 'העמק' באוגוסט '77, כבתם החמישית של איתן, 58, מבקר במפעלים האזוריים לבשר, ואילנה ז"ל, מאבחנת לקויי למידה, שהיתה בת 55 במותה.

ה־6 באפריל היה ערב יום השואה. ב־12 בצהריים עזב אוטובוס אגד בקו 348 את התחנה המרכזית בעפולה, בדרכו למגדל העמק. מן התחנה המרכזית נסע האוטובוס לתחנת האיסוף השניה שלו בעיר, ברחוב חטיבה 9. בתחנה זו ממתינים תמיד נוסעים רבים, המבקשים לנסוע לכיוון נצרת, נצרת עילית, מגדל העמק, ישובי עמק יזרעאל ועמק זבולון וחיפה. השעה היתה 12:10, כאשר הנהג אשר עטיה פתח את הדלת הקדמית של האוטובוס, והנוסעים שהמתינו בתחנה התחילו לעלות. ברגע ההוא התרחשה הזוועה. לפתע הגיחה מאחור מכונית תופת, עקפה את האוטובוס ונעצרה לפניו. כעבור שבריר שניה נשמע פיצוץ אדיר. שבעה נהרגו. האוטובוס החל לבעור. בתוך שלוליות דם ענקיות שכבו עשרות פצועים קטועי איברים. אילנה שרייבר, שהמתינה בתחנת האוטובוס כדי לנסוע להשתלמות בחיפה, היתה בין הניספים.

באותה שעה היתה נעמה בסדנת מלאכה בכיתה י"א בתיכון האזורי ליד בית־אלפא. התיכון משמש גם כפנימיה עבור חלק מהתלמידים, ואלה מהם שבמהלך ההפסקה האזינו בחדריהם לרדיו עידכנו את חבריהם על הפיגוע. חלק מהתלמידים היו נסערים. נעמה הגיבה באדישות. „לא התעניינתי באופן מיוחד", היא משחזרת. „שום דבר. עוד פיגוע. עוד אירוע במדינה. היום אני קופצת נורא כשמקריאים את השמות אחרי כל פיגוע".

– מתי נודע לך שאמך היתה בין הנפגעים?

„קצת מאוחר מדי. רבע שעה לפני שנודעו שמות ההרוגים לכל עם ישראל, באחת־עשרה בלילה. מבית־הספר חזרתי הביתה לקחת ציוד, ויצאתי לאימון קרב־מגע בעפולה. היו שם הפגנות סוערות, אבל לא התייחסתי. הגעתי קצת לפני האימון ונחתי לי בפינת הרחוב. צוות החדשות של ערוץ 2 קצת הטריד אותי. הם ניסו לראיין עוברי־אורח, והכתב שאל אותי למה אני יושבת בפינה ולא משתתפת פעולה במהומות. עניתי לו שיש לי דברים יותר טובים לעשות.

„האימון התנהל כרגיל, רק שבהתחלה המאמן אמר כמה מילים על הפיגוע. סיימנו את האימון קצת קודם, כדי שנוכל לשמוע את מהדורת החדשות. חזרתי הביתה. אבא אמר לי שהוא נוסע לבית־החולים בעפולה. הוא התחיל לדאוג כשראה שאמא לא מגיעה הביתה. הוא התקשר לבית־החולים ואמרו לו לבוא. כשאני באתי הביתה בתשע וחצי, הוא כבר היה בדרך החוצה. הצעתי לו שייקח איתו את אחותי הגדולה, שגרה במשק, והוא הסכים. חשבתי שיכול להיות שקרה משהו, אבל לא דימיינתי שבפרופורציה כזאת גדולה. אבא ידע שאמא תמיד נסעה מהתחנה הזאת. אני לא ידעתי.

„לא הייתי לבד כל השעות האלה. שכנה שלי היתה איתי. היא התקשרה לבית־החולים וכבר ידעה, ולכן היא נשארה איתי. היא לא סיפרה לי, אבל היא טיפטפה. ככל שהזמן עבר היא הכינה אותי שהאפשרות הולכת ומצטמצמת בגלל הזמן שעובר. יותר מאוחר התברר לי שאת ההרוגים לקחו לבית־החולים בעפולה ואת הפצועים פיזרו בין כמה בתי־חולים. הבנתי שאת אמא שלי כבר זיהו, אבל אבא רצה לזהות אותה בעצמו, להיות בטוח. כשהוא נכנס הביתה, ברבע לאחת־עשרה בלילה, הוא אמר לי 'אמא שלך איננה'.

– מה היתה התגובה הראשונה שלך?

„לא היתה לי שום תגובה. לא הבנתי בכלל מה מדברים איתי. אחרי החדשות, שבהן אמרו כבר את השמות הסופיים, התחילו להגיע מלא אנשים מהקיבוץ לבית שלנו, ולא הבנתי מה הם באים הנה בכלל, מה הם רוצים מאיתנו. אני לא זוכרת מה היה הדבר הראשון שעשיתי. אני זוכרת שאחרי חצי שעה עשיתי קפה לאבא. אני זוכרת שיומיים אחרי זה היינו צריכות, אני ואמא, לעבוד ביחד על עבודת גמר שלי לבית־הספר בנושא שירות הבדואים בצבא. אחד הדברים שיותר עלו לי לראש בהתחלה היה 'אבל היא הבטיחה לעבוד איתי על הפרק, מי יעבוד איתי על זה עכשיו?'. יש לי ליקוי למידה והיא עזרה לי מאוד עם הניסוחים".

– כמה זמן היית נתונה בהלם?

„אני לא יודעת מה זה הלם אצלך – לא לעכל? אני חושבת שאני עכשיו בשלבים מאוד ראשונים של העיכול".

– אביך סיפר לך פרטים איך אמך נהרגה?

„לא היה לו מה לחדש לי. שנינו ידענו שהיא היתה מחוץ לאוטובוס, ממש ליד התחנה, בערך איפה שמכונית התופת. אני חושבת שהיא בכלל לא התכוונה לנסוע בקו הזה, והיא חיכתה לאוטובוס אחר".

– איפשרו לך לראות אותה לפני הקבורה?

„רציתי לראות את הגופה בבית־החולים, אבל אבא לא הסכים. הוא אמר שלראות בן אדם מת, באיזה צורה שזה לא יהיה, זה לא מצב נעים לזכור בו מישהו. אבא צודק, אבל אני בכל זאת מרגישה שהפסדתי".

– את מי את מאשימה במות אמך?

„ברוך גולדשטיין הרג לי את אמא. הפיגוע היה פעולת נקמה מוצהרת על הטבח במערת המכפלה, 40 יום אחרי הטבח. הוא שפך את השמן למדורה בגדול. גולדשטיין היה רופא, ואני תוהה מה לגבי שבועת הצלת החיים שהוא נשבע? היא לא תופסת פה? אני לא יכולה להתעלם מהעובדה שערבי הוא זה שנהג ברכב ופוצץ את המטען, אבל מצד שני אני גם לא יכולה להתעלם מכך שבן אדם, שלצערי הרב הוא גם יהודי, גרם לערבי שנהג במכונית להגיע למעשה הזה ונתן לו את כל הלגיטימציה להגיע לכך. אני כועסת על שניהם כפרטים. אני לא כועסת על העם היהודי שיש לו בנים כאלה, ואני לא יכולה לבוא בטענות לכל האומה הערבית בגלל שיש בה כמה מטורפים".

לפני שלוש שנים החלה נעמה את חברותה בתנועת 'נוער שר שיר אחר', שאיגדה בני נוער ערבים ויהודים. מאוחר יותר התאחדה התנועה עם 'דעות', שחרתה על דגלה לעשות למען קירוב לבבות בין יהודים וערבים. באחד הכנסים של התנועה התבטא אחד החברים הערבים ואמר ש„אם אלוהים היה יורד מהשמיים, היהודים היו כובשים גם אותו". נעמה החרישה בזעם. היא השיבה לו כליבה: „אנשים שחושבים כמוך ועשו משהו כנדון הרסו לי את החיים, אז מה אתה רוצה מכולנו? היהודים זה כולם? אתם הערבים זה כולם?! אל אנשים שחושבים כמוך אני אתייחס בתור כולם, אבל אני יודעת שיש גם כמה שלא חושבים כמוך". על אף התבטאותו של החבר הערבי, הסכימה להשתתף בתוכנית 'קלפים פתוחים' של הטלוויזיה החינוכית, ולייצג את אידאולוגיית התנועה.

המשך בעמוד 19

„בגלל חברות של שנים בתנועה, אני אולי כבר התרגלתי פחות לראות את הערבים באופן כללי, ויותר לראות את הבן אדם. אני לא חושבת שאני היחידה שמגיבה ככה. יש אבא אחד שהבן שלו נהרג בפעולת טרור, שעכשיו מנסה להקים אגודת הורים שכולים למען השלום"

נעמה שרייבר: „החלום שלי הוא לחיות. לא לגמור כמו אמא שלי. לא לגמור בצורה כזאת שיכתבו עלי אחרי זה בעיתון: 'והיא עוד היתה חברה בתנועת נוער יהודית ערבית', והיא היתה השקוף הבא"

מדור פרסומי

סימילאק –
פחות כאבי בטן, יותר חיוכים

מיליוני תינוקות בעולם אוכלים ברגע זה סימילאק. תחליפי חלב בנויים על בסיס חלב פרה, השונה בהרכבו מחלב אם. אבוט, אחת מחברות התרופות הגדולות בעולם, הצליחה להתאים את הרכב הסימילאק כך שיכיל את כל המרכיבים המצויים בחלב אם, ויתאים למערכת העיכול הרגישה של התינוק. לא במקרה מגדלים עליו האמריקאים את דור העתיד, ולא במקרה סימילאק הינו התחליף הקרוב ביותר לחלב אם

העיקר הבריאות/ י. בת־יעקב

3 מכל 4 תינוקות אמריקאים גדלים על סימילאק. גם רופאי הילדים בישראל ממליצים על סימילאק, כי הוא הכי קרוב בהרכבו לחלב אם. אמהות רבות בארץ למדו להכיר את יתרונו של הסימילאק לאחר שנאלצו להפסיק את השימוש בתחליף חלב אחר לאחר המלצת הרופא, כתוצאה מכאבי בטן ובעיות במערכת העיכול של התינוק.

לתופעה יש הסבר מדעי תחליפי חלב בנויים על בסיס חלב פרה. בדיקות מעבדה מלמדות שחלב הפרה שונה בהרכבו מחלב אם. בסימילאק התאימו את ההרכב כך שיהיה הקרוב ביותר לחלב אם. הוא מכיל את כל המרכיבים המצויים בחלב אם, כולל 'טאורין', חומצה אמינית החיונית להתפתחות הראיה, והוא מותאם במיוחד למערכת העיכול הרגישה והעדינה של התינוק. בחלב פרה מצוי גורם בעייתי במיוחד בשם בטא לקטוגלובולין, אשר אינו מצוי בחלב אם. במחקר מקיף שנערך ע"י ד"ר לסה לוטה וד"ר תור לינדבר מהמחלקה הפריאטרית של אוניברסיטת לונד ואוניברסיטת אימאוה בשוודיה, נמצא כי החלבון האלרגני הזה הוא אחד הגורמים העיקריים לכאבי בטן וגזים אצל תינוקות. בסימילאק הופחת מרכיב זה לכדי שליש מהכמות הנמצאת במוצרים מקבילים. מסיבה זו מדווחות מאות אמהות בישראל כי לאחר המעבר לסימילאק פסקו כאבי הבטן והגזים אצל התינוק.

אביבה רוט מפ"ת, שהפסיקה להניק חודש לאחר הלידה, התחילה להשתמש בתחליפי החלב הקיימים ולאחר שבועיים עברה לסימילאק: "הילד סבל מכאבי בטן, והיה מאוד לא רגוע. הרופא הציע לי לנסות סימילאק. מאז כאבי הבטן נעלמו, והחיוכים גברו...".

מחקרים הוכיחו כי בתינוקות שהוזנו בסימילאק, הצואה דומה יותר במרקם ובצבע לזו של תינוקות שהוזנו בחלב אם, מאשר אצל תינוקות שהוזנו בתחליפי חלב אחרים. סימילאק, הקרוב ביותר לחלב אם הוא התשובה הטובה ביותר למה שהתינוק שלך זקוק לו בתקופה חשובה זו של חייו.

לקבלת פרטים ויעוץ מקצועי בתזונת תינוקות ניתן לפנות לחברת פרומדיקו, טל (חינם): 177-022-6501.

המשך מעמוד 16

- למה עברת לגור בקומונה?

„כי השנה הזאת כאן מציעה לי הרבה אפשרויות שלא היו לי בקיבוץ. זאת הזדמנות לגור בעיר הגדולה ולהיות עצמאית, וגם הזדמנות לגור בצורה מעורבת עם אנשים שאני לא מכירה, יהודים וערבים ביחד, מה שאף פעם לא יצא לי".

- איך עבר הניתוק מהבית?

„קשה נורא. אני רוצה כל הזמן להיות בבית. גם פה זאת הרגשת בית, אבל לא כמו שם".

- מה אמא שלך היתה אומרת היום אילו ידעה שאת גרה עם ערבים?

„אני לא יכולה לדבר בשמה, אבל אני מאמינה שאמא היתה תומכת".

- איך אבא שלך הגיב?

„חברה טובה שלי היתה בקומונה שנה לפני, או הוא ידע שיש אפשרות שגם אני ארצה. הוא גם ידע שזה חלק מהתהליך בתנועה, שמי שרוצה ממשיך לשנה כזאת של קומונה. הוא לא התנגד. בהתחלה, היתה כוונה שהקומונה תהיה בשפרעם, ואת זה הוא פחות אהב. לרעיון הזה היה לו קשה להתרגל. בעקרון, הוא מרוצה בשבילי".

- היתה לך דילמה אם להמשיך את החברות ברעות' אחרי שאמך נספתה?

„לא", היא אומרת בהחלטיות. „היה לי תפקיד ארגוני בתנועה והרגשתי מחויבות, וגם החברים הטובים שלי הם משם. רוב החברים שלי הם יהודים. אני לא יכולה להיות צבועה ולהגיד שרוב חבריי הם ערבים, אבל היו לי גם קשרים טובים עם ערבים מהתנועה. אחד מהם התקשר אלי יומיים אחרי הפיגוע להשתתף בצערי. הוא אמר: 'אני מצטער. אני לא יודע מה להגיד'. אמרתי לו שלא יצטער בתור ערבי, אלא בתור אדם. שלא יצטער בתור הערבי שאני צריכה עכשיו להאשים אותו שערבים הרגו לי את האמא".

- החיים שלך השתנו מאז האסון?

„הם לא מאוד השתנו, חוץ מזה שיש לי רק אבא בבית. בהתחלה היתה לי קצת נפילה בלימודים, אבל חזרתי לעצמי. זה לכל החיים. אני לא יכולה פתאום לשנות לי ברגע אחד את הכל. הרבה פעמים מציגים אותי כסמל. אומרים: 'ערבים הרגו את אמא שלה והיא עוד הולכת לגור עם ערבים, לדבר איתם'. אני לא סמל לדו־קיום. זה לא נכון וזה לא קשור בכלל. אני יודעת שערבי הרג אותה, אז מה? זה אומר שאיברהים או ענן נהגו במכונית התופת? יש כאלה שיילכו הפוך ממני, ויש כאלה שיבינו שהידברות בין העמים זה דווקא מה שחשוב".

- מה דעתך על אנשים שיקיריהם נספו בטרור ובתוצאה מכך הם הקצינו את דעותיהם?

„אני לא מאשימה אותם. הם צודקים. אני לא יכולה לבוא אליהם בטענות. כל אחד והתגובה שלו. אני, אולי בגלל חברות של שנים בתנועה, כבר התרגלתי פחות לראות את הערבים ויותר לראות את הבן אדם. אני לא חושבת שאני היחידה שמגיבה ככה. יש אבא אחר שהבן שלו נהרג בפעולת טרור, שעכשיו מנסה להקים אגודת הורים שכולים למען השלום".

- מה העמדה הפוליטית שלך?

„אין לי. אני לא שמאל מוצהר. אני לא יודעת עבור איזה מפלגה אני הולכת להכניס את הפתק בבחירות הקרובות".

- היית יכולה להתחתן עם ערבי?

„אין לי התנגדות לקשרים רומנטיים בין יהודים וערבים, אבל לא חתונה. זה מסבך את החיים לזוג, למשפחות, לילד".

- איך אבא שלך היה מקבל את זה לו נישאת לערבי?

„אני לא יודעת. אבא שלי הוא בן אדם פתוח בדרך־כלל".

- את יכולה לדמיין מצב שבו בגלל האהבה תבחרי לעזוב את הארץ?

„בגלל קשר עם ערבי, למשל? קצת קשה לי, כי אני מאוד קשורה לארץ, אבל אלוהים גדול. הכל יכול להיות. אני לא פוסלת".

- מה החלום שלך?

„לחיות. לא לגמור כמו אמא שלי. לא לגמור בצורה כזאת שיכתבו עלי אחרי זה בעיתון: 'והיא עוד היתה חברה בתנועת נוער יהודית ערבית', ושזה יהיה הסקופ הבא".

„לאחר מות אמי היתה לי קצת נפילה בלימודים, אבל חזרתי לעצמי. אני לא יכולה פתאום לשנות לי ברגע אחד את הכל. הרבה פעמים מציגים אותי כסמל. אומרים: ערבים הרגו את אמא שלה והיא עוד הולכת לגור עם ערבים, לדבר איתם"

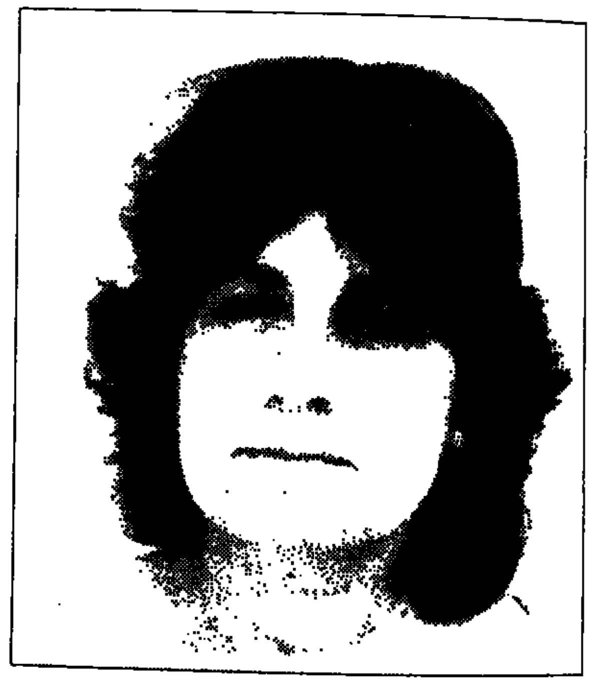

האם אילנה שרייבר ז"ל

דניאלה היקרה

מכתבים למדור 'דניאלה היקרה' נא לשלוח ל־'זמנים מודרניים', ת.ד. 109 דרך פ"ת 138, ת"א

לשירה, שחיפשה בגד ים בדיוק כמו שהדוגמנית בטלוויזיה לבשה – לא מצאתי לך, אבל בינתיים נהיה חורף ואין כבר צורך בבגדי ים. נכון?

מה הוא עושה לי?

עד לפני זמן קצר הייתי רווקה זקנה: בת 37 ועכשיו נישאתי. בעלי נחמד ורציני ואינטליגנטי ואוהב ומפנק, ואילולא הבעיה המיוחדת הייתי יכולה להיות מאד מאושרת: הוא אוהב ללטף ולנשק אותי במקומות מאד מוצנעים בגופי, ואני מרגישה ממש כמו זונה. מה דעתך?

נשואה טריה

דעתי היא שאין לך מושג בכלל מה זה זונה ואיך מתנהגים אליה. זונות הן הנשים היחידות שלא מנשקים ומלטפים ומפנקים. מכאן שיש לך בעל נורמלי שאוהב אותך, ואם תעשי לו בדיוק מה שהוא עושה לך, הוא יידע שגם את אוהבת אותו.

מסרב לדבר על חתונה

כבר שנתיים וחצי אני יוצאת עם חבר, וכבר דיברנו על החתונה, אבל יום אחד הוא פשוט קם ועזב אותי ואחר־כך התברר שזה בגלל הוריו שלא רצו אותי. אחרי חודשיים חזרנו, ועברה עוד שנה, אבל הוא מסרב עכשיו לדבר על החתונה, והוא אומר שהוא לא יכול להחליט. האם ללחוץ עליו להחליט, או ללכת ממנו כי הוא לא יכול להחליט? מה את מציעה? אגב, אני בת 25 והוא בן 26.

המתלבטת

אני מציעה לא ללחוץ עליו, כי אחר־כך כל החיים הוא יזכיר לך את זה. אם נעים לך וטוב לך איתו, תישארי ואולי במשך הזמן הוא יחליט. ואם יעבור זמן והוא לא יחליט ולך יבער להתחתן – תעזבי אז. למה לרתום את העגלה לפני הסוסים?

איורים: עמוס אלנבוגן

לא בידיים ריקות

אני לא מצליח להבין – ואולי את תסבירי לי – מדוע לכל מקום אליו אנחנו הולכים, אם זה לארוחת ערב או אפילו לקפה ועוגה אצל חברים, אשתי צריכה להביא משהו. 'אני לא באה לשום מקום בידיים ריקות', היא אומרת. את מבינה את זה?

שאול

אני מבינה את זה. ובקשר אליך, לא כל דבר אתה צריך להבין. תקשיב לאשתך ותהיה מבסוט שמישהו במשפחה שלכם דואג לדברים הקטנים.

למחלות החורף יש פתרון!

פרוטק - טיפות שורש צורית יעילות, טבעיות, ללא תופעות לוואי

❖ שפעת וצינון ❖ דלקת גרון ואוזנים ❖ ירידה כללית בתפקוד מערכות החיסון

מספרת: „בבית מרקחת טבעי הומאופטי רב מוניטין, מגיעים אלינו לקוחות רבים המאוכזבים מצורת הטיפול והתרופות הכימיות. אצלנו מחפשים הלקוחות פתרונות יעילים וטבעיים ללא תופעות לוואי מזיקות".

„נוכחתי לדעת" מספרת טובה „שטיפות פרוטק הוכיחו את עצמן כיעילות ביותר בטיפול ומניעה של רב מחלות החורף, למבוגרים וילדים כאחד. לקוחות הסובלים משפעת, צינון, נזלת וכדומה מדווחים על הטבה ממשית ומהירה. אילו העושים בטיפות פרוטק שימוש קבוע פשוט מחוסנים"

לפרטים נוספים 03-5256404 ימים א-ה 09:00-16:00

טובה אלטמן
רוקחת אחראית
בית מרקחת ההומאופטי
אלטמן (1940)

המבורגר כמו באמריקה

האמריקאים המציאו את ההמבורגר. כשהם חוטפים המבורגר במזללה שליד מקום העבודה - הם קוראים לזה "ג'אנק-פוד". אבל, המבורגר אמיתי הם אוהבים להכין בבית - קציצה עסיסית עשויה בשר בקר משובח עם תבלינים ותוספות.

כך בדיוק אנחנו מכינים את ההמבורגר החדש של פיקנטי -

ממיטב חומרי הגלם ובידע אמריקאי מתקדם. ההמבורגר החדש של פיקנטי עכשיו במבצע היכרות לצרכן: רק-

0.99 ₪

ל- 100 גר' ואתה נהנה ממעדן אמריקאי מובחר.

גזור את הקופונים ובוא עכשיו לפיקנטי:

קופוני השבוע של פיקנטי

עוף שלם בגריל

+5 מנות אורז

חדש בנתניה עוף בגריל

מתובל ומוכן לאכילה!

16.90 ₪

גזור ובוא לאחת מחנויות פיקנטי בתוקף עד 20.11.95

מגש-פיצה משפחתית

הפיצה הכי חמה והכי פיקנטית בעיר!

גודל-L **7.90 ₪**

לכל המביא קופון זה עד תאריך 20.11.95 בכל חנויות הרשת הרשומות מטה.

סטייק עוף 1 ק"ג **7.90** ש"ח	ירכיים עוף 1 ק"ג קפוא **8.90** ש"ח	כרוב אדום במיונז סלט 500 גר' **2.90** ש"ח
עוף קפוא 1 ק"ג קפוא מס-1 **7.99** ש"ח	קבנוס 1 ק"ג **14.99** ש"ח	כבד עגל פרוס 1 ק"ג קפוא **6.90** ש"ח
נקניק סלמי 100 גר' פרוס **1.49** ש"ח	גולש עגל 1 ק"ג קפוא **11.90** ש"ח	צלעות הודו 1 ק"ג קפוא **12.90** ש"ח

בוא עם תלוש זה לאחת מחנויות פיקנטי בתוקף עד 20.11.95

ירקות - במחיר הכי נמוך בשוק

בצל יבש	תפוזים	פומלה	קלמנטינה
0.80	1.90	1.90	1.80

הבהרה
ביום ב' 23/10 התפרסם מכתב עם תמונתו של הסטודנט קובי רייזמן המתגורר בהולנד. תמונתו ושמו של מר רייזמן השתרבבו בטעות ועימו הסליחה. המכתב עם השם והתמונה הנכונים יפורסמו בהמשך.

חדש בחיפה, רח' תל-אביב 11, קרית אליעזר טל': 04-530370

פיקנטי
כשר - בהשגחת הרבנות בני-ברק

* ראשל"צ, אצ"ל 20, א.ת. חדש 03-9618464
* בני ברק, השומר (כהנמן) 104 03-6772026
* פתח תקוה 03-9314131
* ירושלים, צומת פיקנטי, פת-גילה 02-786787
* נתניה
* באר שבע
* חולון
* חיפה, רח' תל-אביב 11 ק. אליעזר

שח־מט

סגנון והפקה: תלמה אדם ● צילום: דניאל חכים

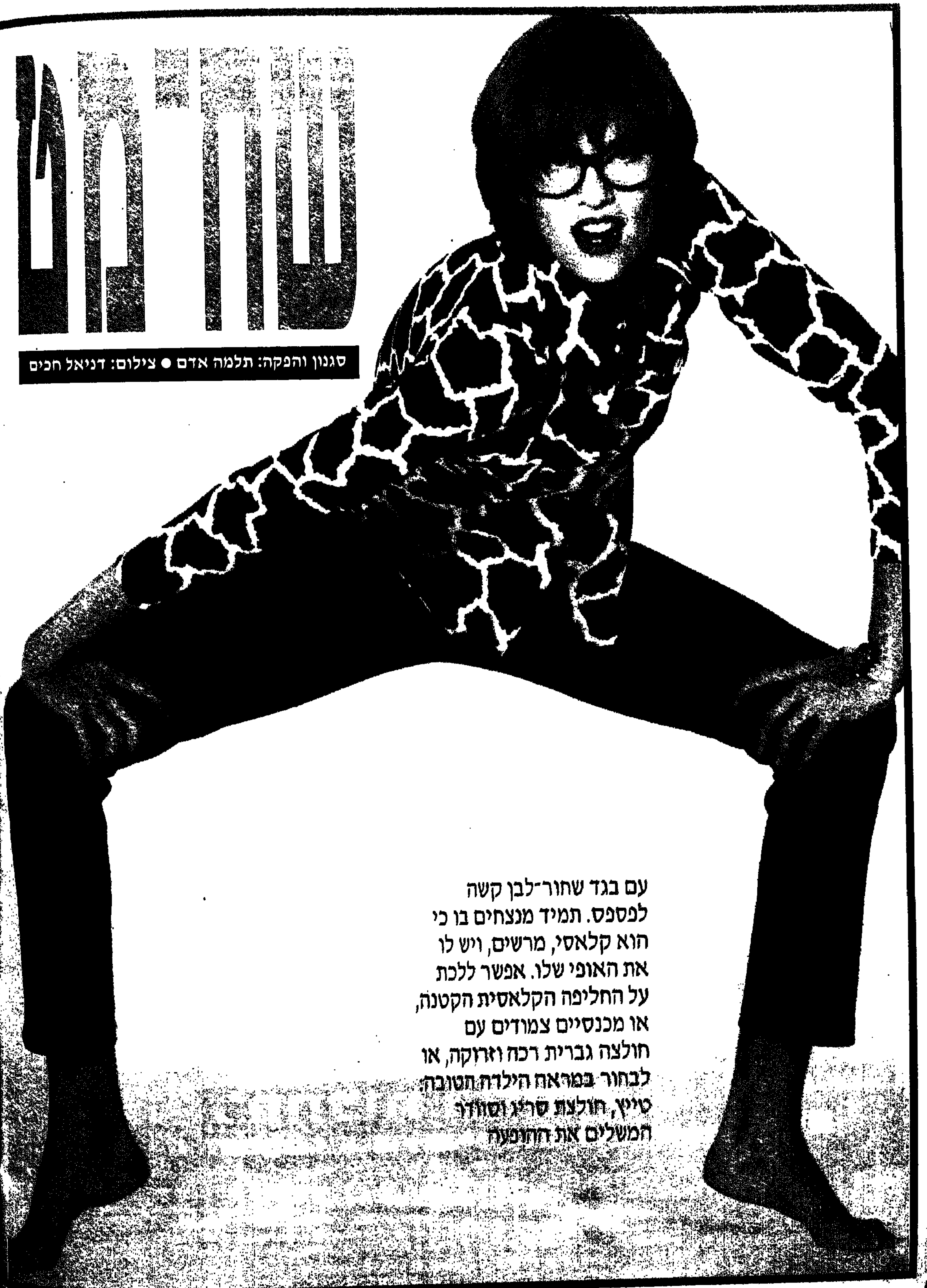

עם בגד שחור־לבן קשה לפספס. תמיד מנצחים בו כי הוא קלאסי, מרשים, ויש לו את האופי שלו. אפשר ללכת על החליפה הקלאסית הקטנה, או מכנסיים צמודים עם חולצה גברית רכה וזרוקה, או לבחור במראה הילדה הטובה: טייץ, חולצת סריג וסוודר המשלים את ההופעה

בצילום: חליפה מחויטת - חצאית (863 ש"ח), בלייזר (2,250 ש"ח) של 'אורל', גן העיר

בצילום מימין: מכנס שחור צמוד (250 ש"ח), חולצה גברית שחור לבן (270 ש"ח) של רשת חנויות 'סאקס'

בשער: טייץ שחור (118 ש"ח), חולצת סריג שחור לבן (148 ש"ח), סוודר שחור לבן עם כפתורים (118 ש"ח) של רשת חנויות 'סוגמו'

עוזר צלם: גיא מנדלין ● איפור: שרון ורניק ● גרביים: 'גולדן ליידי' ● משקפיים: 'ארנפט', רח' ירמיהו ת"א ● נעליים: 'המשביר לצרכן', (מגפונים לבנים) 'גו ווילד', טבע נאות ● עיצוב שיער: ג'קי סוויסה, מספרת שוקי זיקרי, בן יהודה ת"א ● דוגמניות: אליזבט ספרלינג, סוכנות 'לוק'

ילדים זה כיף!

סמדר שיר

שאלות למומחים, טיפים, פנינים וכל מה שקשור בילדים שהם כיף או לא, אפשר לשלוח אל סמדר שיר, 'זמנים מודרניים' — 'ידיעות אחרונות', ת.ד. 5000 תל-אביב

בילוי
חוות התוכים

אלף תוכים מכל רחבי העולם מחכים לכם בחוות התוכים בכפר הס (פתוח כל השבוע, מעשר עד ארבע, שישי־שבת עד שלוש, 12 ש"ח כניסה) ותתכוננו ליום ארוך־ארוך בחברת בעלי חיים. מתחילים בביתן התוכים הססגוניים שבו תאי הטלה שקופים (בעיניים פעורות לרווחה עוקבים הילדים אחר תהליך הבקיעה

מהביצה), אוסף אדיר של יונים וגם תוכים מאולפים שמושיבים על היד או על הראש ומתייצבים איתם מול המראה. איפה החיוך? נכון שאנחנו דומים? אחר כך עוברים לספארי הקטן ומאכילים את דייריו: ברווזים, כבשים, עיזים, תרנגולות וטווסים. והכי־הכי כיף בפינת הליטוף, ארגז חול ענקי עם ספסלי ישיבה. לוקחים ארנבות, אפרוחים, גדי או צב מנומנם, מחבקים ואלה שלא מתאפקים מנשקים.

במקום פועלים גם חדר הרצאות לקבוצות מודרכות ופינת יצירה שבה מכינים סיכה לחולצה של אמא מחומר ונוצה ארומה. זהו אחד ממקומות הבילוי המעטים שבו ההורים לא משתעממים, אבל אם ההתלהבות שלהם נופלת מזו של דור העתיד הם יכולים לקנות משהו במזנון, לשבת בשמש הסתווית ולהתחמם בשקט. אפשר לחגוג שם ימי הולדת, ובסתם יום של חול מומלץ להביא את כל הכיתה.

דרך אגב, אם אתם בקטע של הרחבת המשפחה אז אורי מגן, איש התוכים, ימצא לילדכם חבר חדש.

שאלה לרופא
נדבקים

כל שבוע הילד שלי חוזר מהגן עם מחלה אחרת. פעם שפעת, פעם סתם הצטננות, פעם כאב בטן. לא עדיף להשאיר אותו בבית, שלא יידבק?

ד"ר דב פוגל, רופא ילדים: לא. אנחנו לא חיים בבועה. נכון שעונת הסתיו מאופיינת בזיהומי מעיים ובדלקות דרכי הנשימה, אבל הילד שנדבק ומחלים מתגבר ומתחסן. ומחיר ההידבקות עדיף על אורח חיים נזירי. עם זאת, מותר לבקש מהגננת שתפקח יותר משבע עיניים על הילדים שנכנסים לגן. כשילד מגיע עם "נרות" באף, זכותה לבקש מאמו שתחזיר אותו הביתה. וכשילד משלשל ומקיא ללא הפסקה, זכותה לצלצל לאמו שתבוא לקחת אותו. ייתכן שאמו של הילד החולה תפסיד יום עבודה, אבל אין שום סיבה שהוא ידביק את כל הגן.

שימושי
בלי מוצץ

אם הדרדס עדיין לא נפרד מחיתולים, אבוד לכם. תצטרכו לסחוב אותם עד לאביב מפני שהימים החמים נוחים יותר לאימוני גמילה וגם להחלפת בגדים במקרה של תקלה. אבל ממוצץ שתקוע בפה 24 שעות ביממה אפשר להיגמל בכל עונות השנה, אפילו עכשיו, אם כל כך מפריע לכם שהוא שם.

איך מוציאים את השקע מהתקע? הנה 5 עצות מהחיים:

1. אם הילד מוציא מפיו את השסתום רק כשהוא מת מרעב, נסו לתלות את המוצץ על סרט מסביב לצוואר. תחושת הביטחון של הילד לא תיפגע, הרי המוצץ עדיין בהישג יד, אך הוא יתרגל להוציא אותו מהפה כשהוא רוצה לדבר. ובהמשך יוציא אותו כשהוא אינו זקוק לו במיוחד, ויחזיר אותו לפה כשהוא בוכה או עייף.

2. אם הילד לא שומר אמונים למוצץ אחד ויחיד ומיוחד, זה הזמן לבלבל את האוייב ולהציע לו מוצצים שונים ומשונים. אחרים מהם לא ידברו אל שפתיו, אולי אף יגעילו אותו, ובלי שום בעיה הוא יעיף אותם בטיל. הרי אלה מוצצים טריים, לא חבריו הוותיקים.

3. נסו להפוך את המוצץ לחבר סודי, חבר שלא נחשף במקומות ציבוריים. בהתחלה מחליטים שלא מוצצים בשעות הבוקר, בגן, וגם לא מוצצים אחר הצהריים, בגן המשחקים, אלא רק בין כותלי הדירה. עם הזמן מסכמים שגם בבית לא מוצצים חופשי־חופשי, אלא רק בחדר, במיטה, מתחת לשמיכה.

4. קנו בובה, דובי או שפן שאפשר להצמיד להם מוצץ. הילד ישלוף את המוצץ מחפה של הצעצוע ואחר כך מהפה שלו. ושני המוצצים ינוחו במגירה עד שיזדקקו להם.

5. המוצץ עבר כל הלילה, כשהיה בפה של העולל, אז עכשיו, כשהסטודנט קם לעמל יומו, המוצץ שוכב לישון. המוצץ נשאר במיטה ואילו הילד הולך לגן. אלה כללי המשחק. וברור שההצלחה תגדל בעזרת חברים לצרה, כשהגננת תכריז שזהו "גן של גדולים" ושחסל סדר מוצצים. אבל רחמנות, רבותי. למקרה חירום השאירו מוצץ אצל הגננת. כי בינינו, מה עדיף? לשלם לאורטודנט על גשר בשיניים ושיפוץ הלסת או לשלם לפסיכיאטר שישמע וידויים על ילדות עשוקה והתבגרות מוקדמת?

פנינים
מסטיק חבוש

"מה נותנת פרה?" שאלו את איתי לביא משיכון בבלי, ת"א. בן השנה וחצי ענה בשיא הטבעיות: "מטרנה".

מורן גופרבר מהרצליה ישבה עם אחותה הקטנה ולימדה אותה לצייר פה. "מה נצייר בתוך הפה?" שאלה וכבר החלה לשרטט לשון, אבל מאיה בת השלוש השיבה: "מסטיק".

נוי, הנכד של יהודית אגמון מקיבוץ ברעם שבגליל, לא אוהב לאכול. כשאמו בישרה שהיא בישלה שתי מנות ושהוא יכול לבחור בין שתי האפשרויות הוא פסק: "אז אני רוצה אפשרות".

ואילו פיני בן־משה (4) מאור יהודה, שצפה בסרט "עשרת הדיברות" וקיבל הסבר על יהושע שיכבוש את ארץ ישראל שאל: "מה, הוא יחבוש את כולם בתחבושות?"

בשמחות.

טיפ

מסטיק נדבק לשיער? לא נעים, אבל לא נורא, וגם לא מוכרחים לקחת מספריים ולגזור. מורחים על הראש קצת חמאת בוטנים, מסרקים, והמסטיק יורד יחד עם המימרח הטעים.

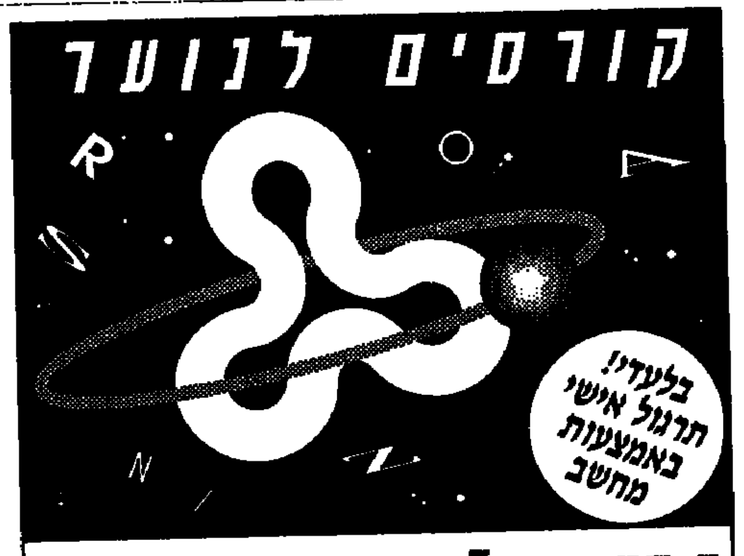

אנגלית מחץ

למבוגרים קורס אנגלית אינטנסיבי בבוקר תאריך פתיחה: דצמבר 95

● קורס העשרה מתקדם לתלמידי ח'-י"א
● הכנה אינטנסיבית לבגרות לתלמידי י"ב

הקורסים יתקיימו אחת לשבוע, בין השעות 17:30–20:30.
תאריך פתיחה: 20.11.95

● תל-אביב: 03-6460451, 03-6460233, 03-6460458
● ירושלים: 02-639254, 02-617536 ● חיפה: 04-245659, 04-245686

בית הספר לשפות
ללמוד בשכל! לימודי החוץ של האוניברסיטה הפתוחה
הקורסים אינם מקנים נקודות זכות לתואר B.A. של האוניברסיטה הפתוחה

הבגדים במתנה, גם הנעליים - שלך לתמיד

מוסף 'זמנים מודרניים' מזמין אותך להשתתף בהגרלה ולהיות:

יפה על חשבוננו

לפני

לגזור, למלא ולשלוח לת.ד. 90050 מיקוד 61950, ת"א.

שם: ______
כתובת: ______
טלפון: ______
מידת הבגד: ______

כיווני אוויר

יהודית אוריין

יפה אבל לא בשבילי

תארו לכם להיכנס לגאלרי־לה־פאייט ולהושיט את התיק לשומר המאבטח על מנת שיבדוק אם אינני נושאת איזה חומר נפץ. מזכיר מאוד את הבית, אבל איפה, בכלל לא דומה. המאבטחים שלהם נראים שלומיאלים לגמרי, וכשהוא עסוק בחיטוט בתיקי מתפלחים להם שניים עם תרמילים שלא הספיק לפשפש בכליהם. רציתי להגיד, תשמעו, אתם אמנם חזקים באמנות, אבל ככה לא מאבטחים. בנושא הזה יש לכם עוד מה ללמוד מאיתנו.

שפאריס היא אהבתי הגדולה, העיר הנחלמת, משוש תבל – אין בכך חידוש. הצרפתים מקסימים בעיני, הנימוסים שלהם אינם צוננים ומעליבניים כמו הנימוסים הבריטים. אזות לזמן מה אני באה לראות אותה בלי שום מוזיאונים, רק לשבת בבתי הקפה עם הפנים לרחוב, ללגום קפוצ'ינו ולאכול חמישה קרואסונים בזה אחר זה. אני כבר לא קונה שום דבר בפאריס, לא נעל לא ארנק ולא חגורה. כל כך יקר שם שמחירי כיכר המדינה נופלים מהם. חוץ מזה שם אי אפשר לפרוש את התשלומים ומה שיותר חמור, שם אני מלווה על ידי הבעל ואם הוא יראה כמה אני מסוגלת להוציא על חולצה הוא יחשוב שהתחתן עם חולת רוח. כאן בארץ אני תמיד יכולה – כמו כולנו – לספר לו חצאי אמיתות על חצאי מחירים.

היה לי הפעם יעד מסויים מאוד. לא מזמן חנכו הצרפתים את כיכר לה דפאנס המודרנית. בימים אלה נמצא בארץ האדריכל הנודע שלהם ז'אן נובל שהעמיד בפאריס כמה מיבנים מרשימים. בידוע שהצרפתים כאזרחי כל העולם, מרכזים אדריכלים מכל קצות תבל ומכל מוצא כדי לבנות את עירם כמרכז התרבות העולמי. עכשיו מתכונן נובל להקים מבנה גבוה עד אין סוף, שיהיה גבוה ממיגדל איפל ושלא ייגמר לעולם. דווקא נשמע מעניין, מגדל בבל מודרני. אבל למרות שנפשי מתלטפת עם המיבנים הנפלאים של אוסמן, אותו ראש עיר גאוני שהיה להם, ולמרות שאני מתה על האופרה הישנה ואדישה לזו החדשה, הלכתי בפירוש לסיור לימודים בשכונת הייצוג המודרנית.

כשהבקעתי מן הרכבת התחתית אל פני הכיכר הייתי מוכת הלם. משהו ענק ונפלא עם שער רבוע גבוה שיכול לכסות על כנסיית הנוטרדם. כיכר מרובעת רחבה ללא מיצרים. כל הבניינים בזכוכית אפלה או מתכת אסטפקלריה מבהיקה. כל הבניינים בצורות הנדסיות נקיות, קונוסים ופירמידות ובתים חתוכים אלכסונית עם משטחים קולטי שמש. ככה ייבנה עולם המחר. מלאת השתאות ועצורת נשימה זחלתי כרמש בכיכר האינסופית עד לאותה נקודת מרכז שממנה ניתן לראות בקו ישר את שער הנצחון. ידעתי שאני מבקרת בסיינס פיקשן, ידעתי שכך תיראה האורבניות של האלף השלישי.

אבל תוך כדי היפעמות קרה לי דבר פיסי מוזר. איזו אי נוחות השתלטה עלי. פתאום היה לי רע, משהו כמו קר או כמו פוביה, או לא רוצה להיות פה, או גועל נפש של מקום. כאילו נקלעתי לציור סוריאליסטי של ג'ורג'ו דה קיריקו, כאילו חרב העולם באיזו אפוקליפסה וכך ייראה לכשייבנה מחדש. אני רוצה לחזור לסן ז'רמן.

בשביל מה בכלל כדאי לבן אדם לבוא לכאן. האם זה יפה בעיני, כן זה יפה מאוד בעיני. האם אני רוצה לשהות כאן, לא, אני לא רוצה לשהות כאן. האם אבוא שנית לראות את לה דפאנס כמו שאני באה שוב ושוב לראות את ד'אורסי או את האטואל, לא. היה לי ברור מעל לכל ספק שזהו מן המקומות שבאים אליהם פעם אחת. ואפילו אם לה דפאנס היא גולת הכותרת של בניית סוף המילניום הזה, היה לי ברור שלי אין מה לראות שם שנית. רוצה מונפארנס.

בריאות פלוס

מאת: רינה קליין

...חץ? מתח? עצבנות?

...מים פה ושם על רגל שמאל, מתוחים, לחוצים. הלחץ מקשה להתמודד עם כל דבר. ...ם להמתין שהגל יחלוף, לכו תדעו מתי, יש היום דרך יעילה להרגע. "קלמנרבין" ...סם-און", תכשיר הרגעה קל המכיל מרכיבים טבעיים, נמצא כיעיל להורדת מתח ולחץ ...ור המשך תיפקוד כרגיל. והוא לא ממכר: משתמשים כשצריך, מפסיקים כשרוצים.

...ש יש ימים כאלה. רק התחילו ...בנים לסיומם, מחכים להגיע ...לשם בצד את המועקות. רק ...דו זה אפשרי. הלחצים ממשיכים ...מקשנות גם בלילה ולגרום לאי ...מתחילים לחשוב מחשבות ...ות, ואז ודאי שאי אפשר להירדם. ...המזרוני המלווה בערכים כמו: ...ת, תחרותיות, עמידה בלוחות ...קבלת החלטות, עלול להעמיד ...ותים, בכל גיל, במצבי לחץ ומתח. ...קייה קיימות גם הבעיות הרגילות: ...אישי, הבריאותי והמשפחתי. ...ם מצבים מיוחדים. כמו עבודה ...או לפני אירועים חשובים. ...מה, אדם רגוע מתמודד טוב יותר ...חיין.

בשלב מסויים, הבחינה אשתי שאני לוקח יותר מידי ללב וחששה לבריאותי. בהתייעצות עם רופא המשפחה, הגעתי ל'קלמנרבין'. הרופא הסביר לי שמדובר במצב מתח זמני, ושאני לא צריך תרופות הרגעה כבדות מצד אחד, אבל מאידך רצוי להפחית את רמת הלחץ בו אני נמצא. לכן, המליץ על 'קלמנרבין', שנחשב לתכשיר הרגעה יעיל, ומה שהיה לי הכי חשוב - לא ממכר. ואכן כך היה. השימוש ב'קלמנרבין' עזר לי לעבור ימים קשים במיוחד, לא שהקושי השתנה, אבל היחס שלי לדברים הזה יותר רגוע ועניני".

...עדות: "אנחנו זוג צעיר, עם שני ...משכנתא גדולה. עברתי תקופה ...ה לחצים כלכליים והיה לי קשה ...ור עם זה.

ד"ר מ. שאלי, רופא כללי בקופ"ח מאוחדת, מספר כי התגובות לשימוש ב'קלמנרבין' טובות מאוד: "מבחינתי, כרופא, חשוב מאוד שמדובר במוצר על בסיס טבעי, ללא תופעות לוואי או התמכרות. משתמשים רק כשצריך ואין שום בעייה להפסיק את השימוש - בכל זמן".

קלמנרבין מאושר ע"י משרד הבריאות, וניתן להשיגו ללא מירשם רופא בכל בתי המרקחת, ובקופות חולים מכבי, לאומית, מאוחדת וכללית. המחיר לצרכן: סירופ 19.40 ש"ח טבליות 16.88 ש"ח. יש לעיין בעלון לצרכן לפני השימוש.
לפרטים נוספים טל. 03-5511924

קלמנרבין. תכשיר הרגעה על בסיס חומרים טבעיים.

אפשר לישון - השיעול נרדם.

לפעמים השיעול מטריד אותך גם בלילה. וברור לך שעד שהוא לא יירדם - הלילה עוד צעיר. דווקא בלילה. כשכל-כך רוצים לישון ולהחליף כוחות. לשיעול יש הכניות אחרות בשבילך. לפעמים, כל מה שהוא לא מספיק לעשות לך ביום - הוא משלים בלילה. ובגדול.

חברת "סם-און" פיתחה במעבדותיה את סירופ "ברונכו-D", המיועד להקלה על השיעול. "ברונכו-D" מקל בשיעול על רקע הצטננות, וגם בשיעול על רקע אלרגי. אינו מכיל סוכר, מתאים לילדים ולמבוגרים ובטוח גם עבור חולי סכרת. רופאים ממליצים על "ברונכו-D" ומביעים שביעות רצון בהיותו מקל על השיעול בכל עונות השנה.

עדות: מיכל אוריה מתל-אביב, רופאת שיניים: "כשאני מטפלת בחולים שלי אני צריכה לשמור על כללי הגיינה נאותים ובטח שלא להשתעל על החולים כשאני אומרת לסיעה שלי "ברונכו-די" היא כבר יודעת מאיפה לשלוף אותו"

עדות: ע.ס. מנתניה, עורך דין: "בשבילי הדבר הכי גרוע בשיעול זה שהוא פשוט מתיש אותי. העבודה שלי דורשת אנרגיות אדירות. אני יכול להעיד שברונכו-D מקל על השיעול".

עדות: ש.מ. מרמת-גן, זמרת: "אצלי שיעול זה פשוט עניין קריטי - כשהוא מופיע, אני לא מופיעה. לפני שבוע, כשחטפתי את השיעול הזה, חשבתי - זהו, הלכה ההופעה. אבל הפסנתרן שלי בא אלי עם בקבוק ברונכו-D וממש הציל אותי. הברונכו-D פשוט הקל על השיעול ואיפשר לי לעבוד. מה אני אגיד לך, היתה הופעה נהדרת".

ברונכו-D מאושר ע"י משרד הבריאות, וניתן להשיגו ללא מירשם רופא בכל בתי המרקחת ובקופות החולים מכבי ולאומית. המחיר לצרכן: 12.55 ש"ח. לפני השימוש יש לעיין בעלון לצרכן. לפרטים נוספים: 03-5511924

ברונכו-D - מוצר טוב מבית טוב. חברת "סם-און", פועלת בהצלחה יותר מ- 40 שנה בענף התרופות והויטמינים. מחלקת המו"פ שלה...

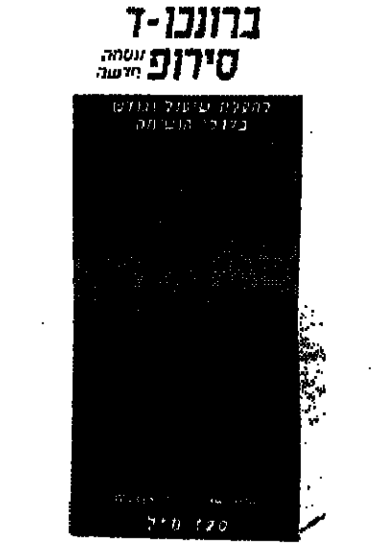

ברונכו-D - סירופ להקלת שיעול וגודש בדרכי הנשימה

...קל על כאבי הגרון

...מונה חוזרת על עצמה שוב ושוב: ...פחה שלמה או אחדים ממנה סובלים ...אבי גרון הנובעים מדלקת גרון.

...ס הן טבליות מציצה להקלה על ...ין שראוי להחזיק באופן קבוע בבית. ...ת, מתוצרת חברת התרופות הותיקה ...", משככות תוך זמן קצר כאבים ...ם מדלקת גרון, גירויים קלים בפה ...ולקת לוע ושקדים. ...מקלות הטבליות על כאבים ברירית ...ה הנגרמים כתוצאה מדלקת בפה. ...הגרונספט הינן היחידות מבין כדורי ...ה המיוצרים בארץ המכילות 2 חומרים ...ים, התורמים ליעילות התכשיר.

תוך זמן קצר, הן מעכבות את התפתחות החיידקים והפיטריות ומקלות על הכאבים. בנוסף, מכילות הטבליות מנטול, הגורם לקירור האזור ומשכך את הכאב. הטבליות טעימות והמינון המומלץ הוא כדור אחד למציצה כל שעתיים. גרונספט-באישור משרד הבריאות, מומלץ ע"י רופאים וניתן להשיגו בקופות חולים מכבי ולאומית ובכל בתי המרקחת ללא מרשם רופא.

...יר לצרכן: 6.90 ש"ח
...ימוש יש לעיין בעלון לצרכן.
...טל. 03-5511924

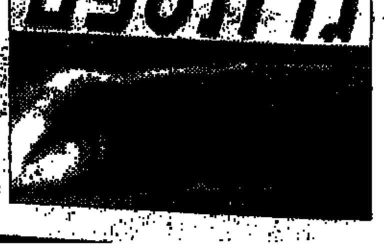

...ה על כאבי הגרון. גרונספט.

כשהגוף זקוק לויטמינים
פלוויטון

טבלית פלווימון אחת ביום.
כל הויטמינים והמינרלים
שהגוף שלך עשוי להזדקק
להם. 500 מ"ג ויטמין C

מחקרים שנערכו ברחבי העולם מצביעים באופן חד משמעי על חשיבותם הרבה של ויטמינים ומינרלים בשמירה על בריאותנו. גם תפריט ומגוון שאינו כולל את כל אבות המזון עשוי לגרום לחוסר בויטמינים ומינרלים שהגוף זקוק להם. טבליות "פלוויטון", כמו כל מוצרי "סם און", נמצאות בפיקוח משרד הבריאות ומומלצות ע"י רופאים. ניתן להשיגן ללא מרשם רופא בכל בתי המרקחת ובקופות חולים מכבי, כללית ולאומית. מחירן 19.80 ש"ח בלבד, לאריזה של 30 טבליות המספיקה לחודש שלם.

ויטמינים במחיר הגיוני
"פלוויטון" ברשיון משרד הבריאות
לפני השימוש נא עיין בעלון הצרכן לפרטים טל: 03-5511924

סם-און בע"מ

המפצח קולטריין: עכשיו מתייחסים אלי ברצינות, לא כמו בתקופה שהייתי קומיקאי

"לעולם לא אהיה חתיך בלונדיני"

רובי קולטריין, 45, היה בעבר שתיין וציניקן ממש כמו בן דמותו בסדרת "המפצח". היום הוא מעדיף חיים שקטים בחברת אשתו בת ה־25 ובנו בן השלוש. באנגליה הוא נחשב לסמל סקס ועכשיו תופרים לו שלוש סדרות טלוויזיה חדשות

■ "דיילי אקספרס". מיוחד ל"ידיעות אחרונות"

רובי קולטריין נכנס בכבדות אל החדר, מתנשם ומתנשף אחרי שטיפס במדרגות קומה אחת. הוא מקנה את הזיעה בממחטה לבנה, כמו לוצ'יאנו פווארוטי אחרי איזו אריה מאומצת. בדומה לזמר האופרה הנודע, גם קולטריין הוא כוכב גדול בגופו ובכשרונו, אבל יש לו בעיה: האם יצליח אי־פעם לברוח מהזיהוי שמזהים אותו עם דמותו של המפצח (כפי שבמשך שנים זוהה שון קונרי עם ג'יימס בונד)?

הסידרה הבריטית "המפצח", ותפקידו של קולטריין כפסיכולוג פיץ - שתיין, מעשן בשרשרת ומהמר כפייתי, המסייע למשטרה בפענוח פשעים - הפכו את הקומיקאי השמן לאחד מכוכבי הטלוויזיה האהובים והנערצים ביותר, גם בישראל. בסוף החודש שעבר התחילה בבריטניה הקרנתו של המיקבץ החדש - והאחרון - של הסידרה, המשודרת כבר שלוש שנים.

קולטריין מודה שגופו האדיר מגביל את כמות ההצעות שהוא מקבל. "לעולם לא אהיה חתיך בלונדיני", הוא אומר וצוחק. "זו תהיה בהחלט בעיה, ומבחינת הקריירה זה הימור לוותר על 'המפצח'. אמנם התפקיד הזה גרם לכך שעכשיו מתייחסים אלי ברצינות, אבל כל מה שאעשה מעתה ואילך יישפט בהשוואה אליו".

ואם הזכרנו קודם את ג'יימס בונד - בקרוב נוכל לראות את קולטריין בתפקיד ואלנטין, איש קג"ב לשעבר שהפך לסוחר נשק, בסרט החדש מסידרת בונד, "עין הזהב" (בכיכובו של פירס ברוסנן). אבל מדובר בתפקיד קטן (מבחינת הטקסט), וקשה להניח שהוא יסייע לקולטריין להסיר מעליו את תווית המפצח.

חברת הטלוויזיה הבריטית "גרנאדה", שרוצה לשמור בכל מחיר על הכוכב שלה, מתפרת עכשיו שלוש תוכניות חדשות שנתפרו במיוחד על־פי מידותיו, בתקווה שלפחות אחת מהן תהפוך בסופו של דבר לסידרה גדולה וחשובה. אומרים שהפרוייקטים האלה עולים קרוב למיליון־וחצי דולר, אבל האם מסוגלת "גרנאדה" לפתח משהו שישווה למפצח?

תפקיד אחר מלהק את קולטריין בתור שודד־ים נועז בים הדרומי, בעיבוד לסיפור קצר של רוברט לואיס סטיבנסון. כיף לעשות ואולי כיף לראות, אבל אין ספק שזה לא יימשך מעבר להפקה האחת. התפקיד השני הוא של בלש השב לבריטניה אחרי שהות בארה"ב. נשמע יותר מבטיח, אבל יכול להיות שזה קרוב מדי לדמות המפצח ולכן לא תצמח כאן סידרה שלמה.

התוכנית השלישית עדיין לא גובשה, אבל גרמו שיימצא בה מקום רב יותר לכישוריו הקומיים של רובי, ברומה ל"טוטי פרוטי" של הבי־בי־סי - אותה קומדיה שחורה עם אמה תומפסון וריצ'רד וילסון, שביססה את קריירת המשחק של קולטריין ב־1987.

"כשהייתי קומיקאי, אנשים היו ניגשים אלי ברחוב ונותנים לי טפיחה על הגב, כאילו אני החבר שלהם", מספר קולטריין. "עכשיו כולם פוחדים פחד מוות שאני אתחיל לעשות להם אנליזה, ולכן הם תופסים מרחק ממני. עכשיו הרבה יותר קל לי לצאת לקניות.

"אולי אני צריך להתחיל להופיע שוב בקומדיות, כדי שיתחילו להיזכר באישיות הקודמת שלי. אבל כל הפרסים שהמפצח קיבל מראים לאנשים האלה שחשבו 'הוא סתם קומיקאי עם מזל', שאני יותר מזה".

קולטריין מציין שבחיים הוא אינו דומה כלל לדמות של פיץ, אבל בעבר היו זמנים שהיה יכול להתמודד איתו כשווה אל שווה במה שנוגע לשתייה ועישון, ואולי אף לגבור עליו. הזמנים האלה, על כל פנים, חלפו, ורובי בן ה־45 מעדיף היום חיים שקטים בבית־האחוזה שלו בלוך לומונד שבסקוטלנד, לצד אשתו רונה בת ה־25 ובנם בן השלוש, ספנסר.

מה שברור, לרוות הוא לא מצליח. אמנם הוא היה בשומרי משקל, אבל תאבונו נשאר גדול כשהיה. הראיון איתו לצורך כתבה זו נערך במסעדה בשלוש־וחצי אחה"צ. הוא אכל אז ארוחת צהריים עתירת מימרים. בערב פגש אותו הכתב יושב על ארוחת ענק, גדולה אף יותר מזו של הצהריים ב"גראוצ'ו קלאב", פאב התכיב על אנשי התקשורת הלונדוניים.

קולטריין, בעקבות ההצלחה הגדולה של "המפצח", נחשב בבריטניה לסמל מין. אבל בחופשה המשפחתית האחרונה שלו באיטליה התלבשו עליו הפפראצי, ובעיתונים הופיע צילום שבו הוא נראה כמו לוויתן שנסחף אל החוף. "אנשים בטח הזדעזעו לגלות שרובי קולטריין נראה כמו סתם איש שמן בתחתונים", אומר הכוכב בסרקאזם. אבל, אומרת ברברה פלין, המגלמת בסידרה את דמות אשתו ג'ודית, "המיניות איננה מתבטאת תמיד בצד החיצוני".

הדמות של פיץ, על כל פנים, טובה מכדי שתיעלם לעד, וב"גרנאדה" יודעים זאת. "המפצח" ישוב לתוכנית ספיישל, שתתרחש בהונג קונג, וכבר עובדים על פיתוח סרט קולנוע שתקציבו 11 מיליון דולר, שיתרחש בכל הנראה - הקופה מחייבת - בארה"ב.

למה איכזב הדג מלוח ■ איך בוחרים מייק־אפ ■ איך מסדרים את המקרר

חמם והגש

אין צורך לחזור ולהזכיר שרוב מוצרי המזון הקפוא לא נוצרו לאניני הטעם. מרוכר במטבח עממי, שיגרתי, שנועד לחמם את הבטן מהר וביעילות. במסגרת מגבלות אלו שני המוצרים החדשים של 'סנפרוסט', גפילטע פיש וכרוב ממולא, בהחלט עומדים בציפיות. הותקפתי השבוע על ידי אורחים בלתי צפויים לצהריים, חיממתי, הגשתי, וההתקפה עברה בשלום. (גפילטע פיש: 17.95 ש"ח לאריזה בת 450 ג"ר. כרוב ממולא בבשר ובאורז: 12.95 ש"ח לאריזה בת 450 ג"ר).

ברכה בורדקת
צרכנות כמו שצריך

למען הסדר הטוב

מי לא אוהב במטבחו קופסאות שיארגנו לו קצת את המקרר והמקפיא. חברת 'אמבין' מציעה סידרה של קופסאות המתאימות לאיכסון מזון יבש, מרק, וכל עודפי המזון שנשארים למחר. הקופסאות נאות, שקופות למחצה כך שאפשר לראות את תוכנן, ניתן להכניסן למיקרו־גל למקפיא ולמדיח הכלים, והן גם נכנסות אחת לשניה, כשהן לא בשימוש. נחמד. (סט של 10 קופסאות – 35 ש"ח. להשיג ברשת חנויות 'אמבין').

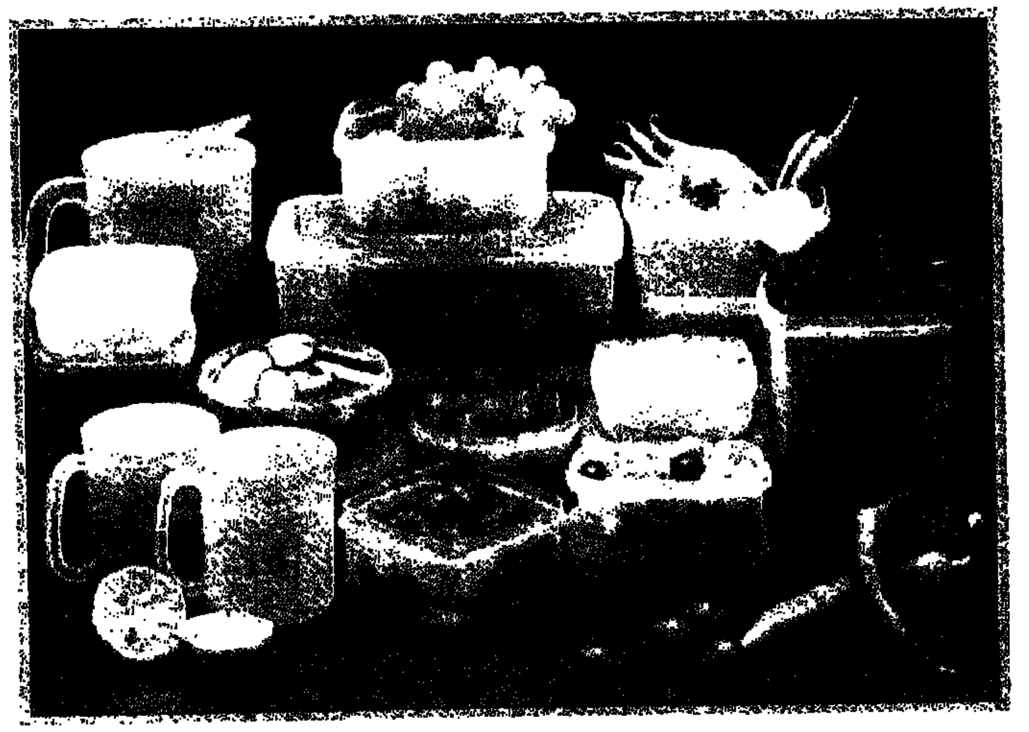

מלוח ומאכזב

'מתחשק לי דג מלוח' הוא משפט די שכיח בקרב אוהבי האוכל הפיקנטי, כי אכן כן, דג מלוח על גווניו הוא דבר מאכל שפתאום מתחשק לך. אגב, מניסיוני שלי החשק הזה תוקף אותך ברגעים ובמקומות הכי פחות צפויים. לכן בוודאי לא תתפלאו לשמוע, שבלוטות הרוק שלי עבדו שעות נוספות למראה הקופסאות הנאות של סוגי דג מלוח וכבוש מתוצרת 'שף הים'. ברגע שהגעתי הביתה זינקתי על הקופסאות ובדקתי את התוצרת (יחד עם המשפחה) בעזרת לחם טרי. לצערי, יש לי רק חדשות רעות: למעט האריזות האטרקטיביות, שרק מגבירות את האכזבה, אין בפי מילים טובות. נתחי ההרינג קשים מלאים בעצמות ומאכזבים בטעמם. ההרינג האיסלנדי עמוס בפילפל אנגלי ובצל שרק מקלקלים את הטעם, ורק ההרינג במאיונז אכיל, אבל לא יותר מזה. בכל סופרמרקט תמצאו מעדני דגים טובים יותר. (הרינג במאיונז – 8.25 ש"ח).

לא שורף

כמה אני אוהבת כשמוצר מבטיח וגם מקיים. הנה למשל הדיאודורנט 'סופט אנד ג'נטל' של 'קולגייט־פלמוליב'. היצרנים מבטיחים שהמוצר עדין במיוחד, לא צורב, וניתן לשימוש גם אחרי גילוח בית השחי. המוצר נבדק תחת אש חיה ונמצא שכל מילה אמת: לא צורב אחרי הגילוח, ריח טוב שנשאר לאורך זמן ובקיצור כל התכונות שמחפשים בדיאודורנט. (21.90 ש"ח למיכל ספריי של 170 מ"ל).

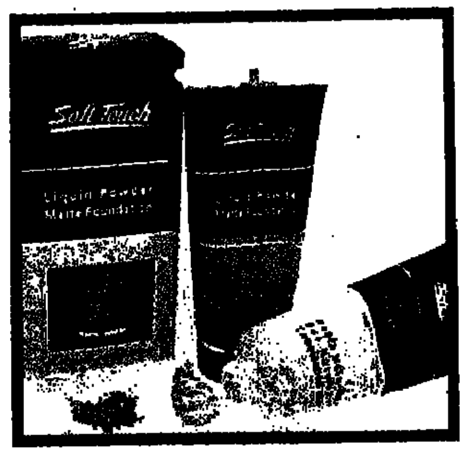

עם כיסוי

מייק־אפ הוא לדעתי אחד ממוצרי הקוסמטיקה המורכבים שיש. במיטבו הוא מסתיר את הפגמים בלי לחשוף את נוכחותו, ובמיטבו הוא מציג אותנו עם מסיכה מגוחכת על הפנים. צריך לדעת לייצר מייק־אפ טוב, אבל צריך לדעת גם לבחור ולהתאים אותו לנתונים האישיים. המודרה שאחרי היא כבר אופרה אחרת, וגם כאן העסק לא פשוט. ב'קוסמטאץ'' מנסים להקל עלינו במעט. איפור מייק־אפ נוזלי עם פודרה – והתוצאה נהדרת. טיפ שלי: נא לשים ממש מעט. (63 ש"ח עבור שפופרת המכילה 35 ג"ר).

נפלא
כדאי
בסדר
לא משהו
לא

מצבים
ורדה רזיאל־זיקונט

מה רואים בפגישה עיוורת

אנשים רבים טוענים שלפגישה עיוורת אין כל סיכוי. בניגוד לטענה זו, כמה מלקוחותי, ידידי הקרובים ובני משפחתי, הגיעו ליחסים רומנטיים וגורליים באמצעות פגישה עיוורת: גיסתי אוהבת לספר איך הזדעזעה למראהו הפתטי של איש שהופיע לראשונה בביתה ביום שלג, כשכובע אוזניות מעוקם מונח על שערו הפרוע, משקפיו מכוסות אד, ידיו שחורות מגריז כי מכוניתו התקלקלה בדרך לביתה. היה זה אחי הבכור שהפך להיות בעלה ואב ילדיה. ואילו אני מצאתי שני חברי נפש יקרים מתוך סידרה של פגישות עיוורות שהתקיימו דווקא בתקופה קשה בחיי.

נכון שיש דרכי היכרות יותר נוחות. נוח יותר שתהליך ההיכרות יתקיים תוך כדי מהלכם הטבעי של הדברים, כשהמפגשים חסרי תכלס, ויש בהם ספונטניות ונינוחות חסרות מטרה. אנשים מרגישים שפגישה עיוורת עומדת בניגוד לתפיסה הרומנטית של יחסי אהבה. אבל רומנטיקה איננה מפלה בין אנשים שתהו באם 'הלילה זה יקרה', לבין אלה שחיצו של קופידון נורה היישר אל תוך ליבם בהסח הדעת בעיצומה של עבודה משותפת או שיעורי נהיגה. פגישה עיוורת בראש ובראשונה מאפשרת מפגש, ומרגע שאנשים נפגשים הכל יכול לקרות לטוב או לרע.

לעיתים זו נפילה מזעזעת. לעיתים נשארים עם תחושת סתמיות, בלבול, חוסר החלטה. לעיתים אחרי כמה מפגשים ההתעניינות המאולצת גוועת, ולפעמים המפגש מעורר התרגשות ונופלים למלכודת של נוכל. לפעמים המפגש העיוור מוביל לקשר גורלי ונפלא שהופך את החיים על פיהם.

הפגישה העיוורת האפיינית יכולה להיות מאולצת, מעצבנת, וסידרה של פגישות עיוורות עקרות יכולה להתיש: הוא בוחן אותה והיא בוחנת אותו, כל אחד עסוק בלחרוד ולהרשים את זולתו. הבעיה העיקרית של הבליינד־דייט היא העיוורון שבפגישה העיוורת - שכיחות ההחמצה והעייפות שנסיונות רבים כאלה גורמים.

חלק גדול מן ההתשה שבפגישות עיוורות קשור לעמדות לא נכונות. מי שפוסל את זולתו בגלל פרטים זניחים, מי שבא עם 'רשימת קניות' מוכנה ואיננו מפריד בין עיקר לטפל, נמצא בבעיה לא בגלל טיבן של פגישות עיוורות. בפגישה עיוורת אין טעם לנסות להחליט אם אמנם מצאתם את האביר. אם מראש זונחים את העמידה על המקמר, אם מוותרים על המאמץ לעשות רושם, ואם נפתחים לנהל מפגש על כל אפשרויותיו - אין גבולות לתמיהה והאל־תמיהה שיכולות להיווצר, בתנאי שהוזמנו לפגישה שני אנשים בעלי סיכויי עניין הדדי.

כאשר ערוצי ההיכרויות מוגבלים, אין טעם לזרוק לפח את הפגישות העיוורות. חשוב לקבוע אותן בשכיחות נינוחה: לא יותר מדי, אבל גם לא לעיתים רחוקות שתיצורנה התרגשות וציפיה גדולה מדי. חשוב לקחת בחשבון שפגישות עיוורות הן הימור שלעיתים נגמר בלא־כלום. משום כך חשוב להפחית את מחיר ההימור הזה עד למעט ביותר.

הכי חשוב להחליט ששום דבר בחיים איננו חייב לקרות באופן "טבעי". מי שמסוגל להיות סקרן, פתוח, ומי שמוכשר לאהוב, ימצא אהבה גם באמצעות פגישה עיוורת.

לא יכול להיות!

113

פרט מסוים בתמונה שלפניך לא יכול להתקיים במציאות, לא הגיוני, או עומד בסתירה למה שמוכר לנו. סמנו את הדבר הבלתי אפשרי, הסבירו, גיזרו ושילחו אל 'לא יכול להיות!', מוסף 'זמנים מודרניים', 'ידיעות אחרונות' ת.ד. 9177 ת"א, מיקוד 62000. בין המשתתפים יוגרלו כל שבוע מיקרוגל ושואב אבק 'אולטרא שקט' של לנקו (נא לא לשלוח מכתבים רשומים, מכתבים כאלה יוחזרו לשולח).

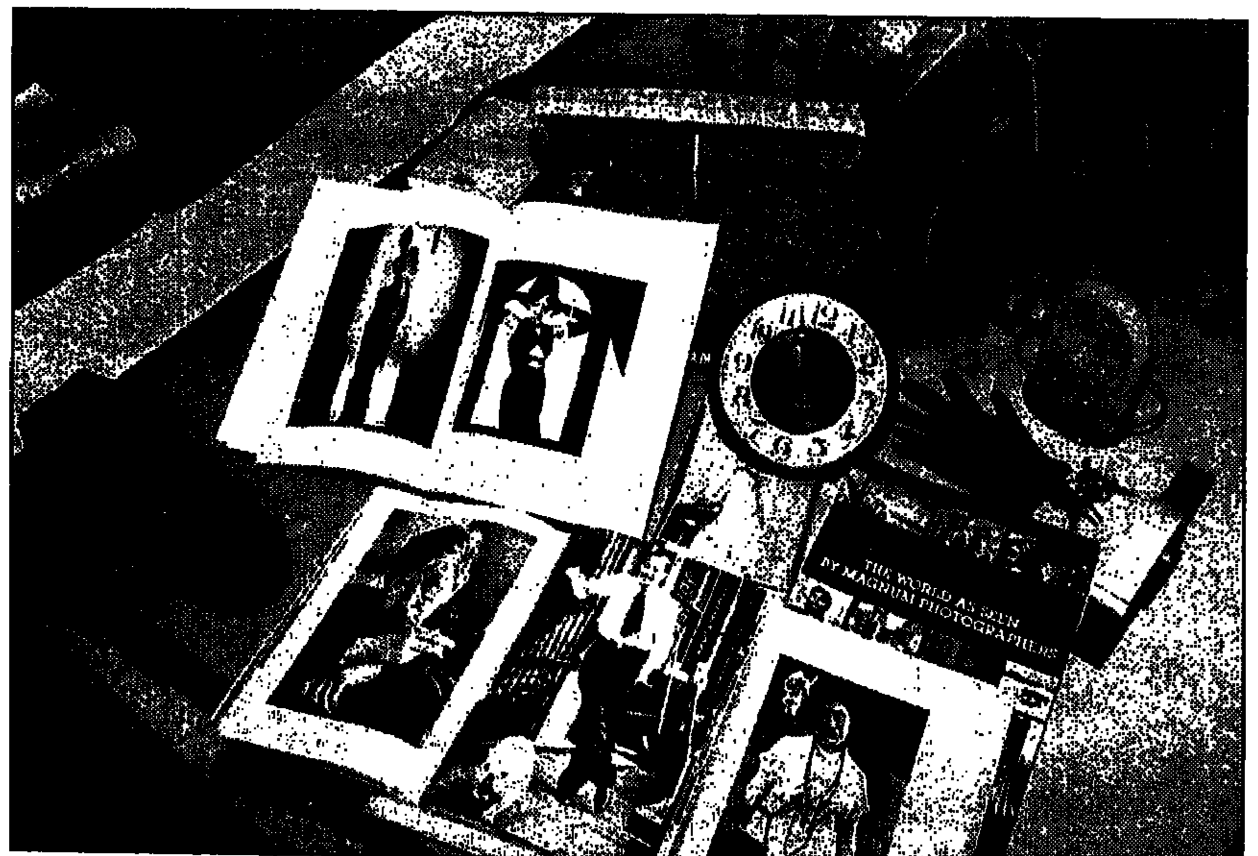

תצלום: צביקה טישלר

פתרון חידה מס' 111

שורות אלו נכתבות בשעה שהדבר שהכי לא יכול להיות, בעצם קרה. וזה עצוב, עד כדי כך שאפילו גלית אזולאי מת"א, שזכתה בשואב אבק ומיקרוגל של לנקו, תהיה חצויה בשמחתה. גלית, אגב, היתה בין הבודדים ביותר שקלטו כי לעדשה (הטלסקופית) של המצלמה אין שנתות (צמצם, פוקוס וכו') ובתוקף היותה סתם צינור ללא אפשרות כיוונון, לא יכול להיות שהעדשה תבצע את המוטל עליה. להתראות בימים שמחים יותר.

■ נדב דרורי